

PARIMILE LUI SOLOMON

C A P I

1 **P**arimiile lui Solomon, fiul lui David,
2 carele au împărățit în Israil, Ca să
3 cunoască înțelepciunea și învățătura,
și să socotească cuvintele înțelepciunii,
4 și să priimască întorsurile
cuvintelor, și dezlegările cuvintelor întune-
coase, și să socotească dreptatea adevărată,
5 și judecata a o îndirepta, Pentru ca să dea
6 la cei nerăi măiestrie și la copilul tânăr simțire
și cugetare. Pentru că, auzind acestea,
7 înțeleptul mai înțelept va fi, Și cel socotitoriu
ocîrmuire va cîștiga și va priceape pilda, și
8 întunecosul cuvînt, și graiurile înțelepților, și
9 gîciturile: Începătura înțelepciunii – frica
Domnului, și priceapere bună la toți ceia ce
10 fac pre ea. Bunăcredință la Dumnezeu – înce-
pătura simțirii, și înțelepciunea; și învățătura
11 necuraților vor defăima. Ascultă, fiule,
legile tătine-tău și nu lepăda învățăturile
12 mîne-ta, Pentru că cunună de daruri vei
priimi la creștetul tău și lăntuș de aur prejur
13 grumazul tău. Fiiule, să nu te rătăcească
14 oameni păgîni, nici să voiești, Săvai de te
vor ruga, zicînd: „Vino cu noi de te însoțește
15 la sînge, și să ascundem în pămînt om drept
16 cu strîmbătate, Și să-l înghițim pre el de
17 viu ca iadul, și să rîdicăm a lui pomenirea de la
18 pămînt; Cîștigarea lui cea de mult preț să o
apucăm, și să împlem casele noastre de prăzi.
19 Și sorțul tău pune între noi, și pungă de obște
să cîștigăm toți, și o cămară să să facă
20 noao!“ Să nu mergi în căi cu dînșii; abate
21 piciorul tău den cărările lor, Pentru că
22 picioarele lor la răutate aleargă, și sîrguitori
sînt a vărsa sînge. Pentru că nu cu strîm-
23 bătate să întind mreșile la pasări. Pentru că
aceștea ce sînt părtași la ucidere își cîștigă lor
reale, și surparea oamenilor fără de leage rea e.
Aceaste căi sînt ale tuturor celor ce
isprăvesc ceale fără leage, pentru că cu necu-
răția sufletul lor își rădică. Înțelepciunea
întru ieșire să laudă, și în ulițe cînte poar-
tă, Și pre marginile zidurilor să mărturi-
sească, și la porțile silnicilor dvorește și, la
porțile cetății îndrăznind, zice: „Ori, cită
vreame cei nerăi se vor ținea de dreptate, nu
se vor rușina, iară cei fără minte, ai sudălmii
fiind poftitori, necurați făcîndu-se, urîră sim-
țirea? Și vinovați să făcură muștrărilor.
Iată, voi izbucni voao graiul suflării mele
și voi învăța pre voi al meu cuvînt.

De vream ce vă chemam și nu m-aș ascultat, 24
și am întins cuvinte și nu luați aminte, Ce 25
mincinoase aș făcut sfaturile mele și la ale
meale muștrări n-aș luat aminte. Pentru 26
aceaea și eu, la peirea voastră, voi rîde și mă
voiu veseli, cînd va veni voao piarderea; Și 27
deaca va veni voao fără veaste gîlceava, și
surparea aseamene vihorului va fi, sau cînd
vine voao necaz și încungiurare. Pentru că 28
va fi cînd mă veș chema, eu nu voi asculta
voao; cerca-mă-vor răii și nu mă vor afla,
Pentru că au urît învățătura, și frica Domnului 29
n-au ales, Nici vrea la ale mele sfaturi să 30
ia aminte, bațjocuriia ale mele muștrări.
Pentru aceaea vor mînca ale căii lor roade, și 31
de a lor necurăție se vor sătura; Că, pentru 32
căci făcea strîmbătate pruncilor, se vor omorî,
și cercetarea pre necurați piarde; Iară cela 33
ce pre mine ascultă va sălășlui pre nedeajde și
va odihni fără frică de cătră tot răul“.

C A P I I

Fiiule, de priimind graiul poruncii 1
meale vei ascunde lîngă tine, As- 2
cultă-va înțelepciune ureachea ta, și
vei alătura inema ta la priceapere, și
o vei apropia pre ea spre învățatură 3
fiului tău; Pentru că, de vei chema înțelep- 4
ciunea, și priceaperii vei da glasul tău, și sim- 5
țirea vei cerca cu mare glas, Și de vei cerca 6
pre ea, ca argintul și ca comorăle vei cerca-o
pre ea, Atuncea vei priceape frica Domnu- 7
lui și cunoștința lui Dumnezeu vei afla; Căce 8
Domnul dă înțelepciune, și de la fața Lui iaste
mintea și priceaperea; Și adună visterie 9
celor ce isprăvescu mîntuirea; și scutește
călătoria lor; Ca să păzească calea dreptă- 10
ților, și calea celor ce să tem de El va
păzi. Atuncea vei priceape dreptatea și 11
judecata, și vei isprăvi toate osiile bune.
Pentru că, de va veni înțelepciunea la cugetul 12
tău, și simțirea la sufletul tău bună să va
părea, Sfatul cel bun te va păzi și socoteala 13
cea curată te va cruța, Pentru ca să te mîn- 14
tuiască de la calea cea rea și de cătră om ce
grăiaște nemică de crezut. O, ceia ce pără- 15
sescu căile dreapte ca să meargă în căile întu- 16
nearecului! O, ceia ce să bucură spre reale
și să veselescu spre întoarcere rea, Cărora 17
cărările-s întoarte, și șovăite roatele lor! Ca 18
să te depărteaze de la calea dreaptă, și strein de
dreptul gînd, fiule, să nu te apuce sfatul
rău, Care lasă învățătura tinerețelor, făgă- 19
duința lui Dumnezeu fiind uitată, Pentru că 20
au pus lîngă moarte casa lui, și lîngă iad, cu pă-
mînteanii, osiile lui; Toți ciți mergu într-însul 21
nu se vor mai întoarce, nici vor apuca

cărări dreapte, pentru că nu să prinde de anii
20 vieții. Pentru că, de ar merge în căi bune,
aflar-ar cărările dreptății neatede. Cei buni
vor fi lăcuttori pământului și cei nerăi vor
21 rămînea întru el, Căce dreptii vor sălășlui
22 pământul și curații vor rămînea întru el. Și
căile necuraților den pământ pier, și cei fără
de leage se vor scoate de la el.

CAP III

1 **F**iile, ale mele legiuri nu uita, și
graiurile mele cruțe a ta inimă,
2 Pentru că îndelungare de viață și
anii vieții și pace vor adaogea ție.
3 Milele și credințele nu te lipsescu, și
le atinge pre eale preste grumazi, scrie-le pre
4 eale pre leaspedea inimii tale, Și vei afla
har. Și gîndește înainte bune, înainte Dom-
5 nului și a oamenilor. Fii nedejduind cu
toată inima pre Dumnezău, și pre a ta învăță-
6 tură nu te semeți. În toate căile tale cu-
noaște-o pre ea, pentru ca să îndirepteaze
7 căile tale. Nu fii înțelept întru sine, și te
teame de Dumnezău, și te abate de tot răul.
8 Atuncea va fi vindecare trupului tău și soco-
9 teală oaselor tale. Cinsteaște pre Domnul
den ale tale dreapte osteneale și dă începă-
tură Lui den ale tale roade ale dreptății,
10 Pentru ca să să împle cămările tale de sațiu de
grîu, și cu vin teascurile tale să vor rāvăr-
11 sa. Fiiule, nu defăima învățatura Domnu-
12 lui, nice te muia de El muștrîndu-te, Pentru
că pre cela ce iubeaște Domnul ceartă, și bate
13 pre tot fiul carele priimeaște. Fericit omul
carele au aflat înțelepciunea și pămînteanul
14 carele știe înțelepciunea, Pentru că mai
bine e pre ea a neguțatori decît visterii de aur
15 și de argint. Și mai cinstit iaste decît pie-
trile ceale de mult preț; nu să împoncișază ei
nici un rău, bine cunoscută iaste la toți ceia
ce să apropie de ea; și tot ce e cinstit nu iaste
16 vreadnic ei. Pentru că lungimea traiului și
anii vieții - în dreapta ei, iară în stînga ei -
bogăție și mărire; den rostul ei iaste dreptate;
17 și leage și milă pre limbă poartă. Căile ei -
18 căi bune, și toate cărările ei - cu pace. Lemn
de viață iaste la toți ceia ce să țin de dînsa și
celor ce să razimă pre ea ca pre Domnul e
19 întemeiată. Dumnezeu cu înțelepciunea
întemeie pământul și găti ceriurile cu min-
20 tea. Cu simțirea Lui beznile să rupsără și norii
21 curseră roao. Fiiule, să nu preacuri, și cruță al
22 mieu sfat și socoteală, Pentru ca să trăiască
sufletul tău, și har să fie prejur grumazul tău; și
va fi vindecare trupului tău, și socotința oaselor

tale. Pentru ca să mergi nădejuind cu 23
pace toate căile tale, și piciorul tău nu să va
poticni. Pentru că, de vei șede, fără frică 24
vei fi, și de vei adormi, dulce vei dormi. Și 25
nu te vei teame de frica ce au venit, nici de
pornirile necuraților care vin, Pentru că 26
Domnul va fi preste toate căile tale și vor
răzima piciorul tău pentru ca să nu te clătești.
Nu te depărta a face bine celui lipsit, cînd 27
va avea mîna ta a ajuta. Să nu zici: „Intur- 28
nîndu-te, mai întoarce-te, și mîine voiu da“,
putincios tu fiind a face bine, pentru că nu știi
ce va naște ceaea ce vine. Nu merștersugui 29
asupra priatenului tău reale, carele nemerni-
ceaște și nădejuiaște pre tine. Nu iubi a 30
face vrajbă cătră om în deșert, pentru ca să nu
să facă vreun rău la tine. Să nu cîștigi al 31
răilor oameni ponoslu, nici să rîvnești căile
lor, Pentru că necurat iaste înaintea Dom- 32
nului tot cel fără leage, și întru cei drepti nu
să adună. Blestemul Domnului - în casele 33
necuraților, și curțile dreptilor să blagoslo-
vesc. Domnul celor mîndri să împoncișază, 34
iară celor smeriț dă har. Mărirea cei înțe- 35
lepti o vor moșneni, și cei necredincioș înăl-
țară necinste.

CAP IV

1 **A**scultați, fii, învățatura tatălui, și
luați aminte a cunoaște socoteala;
2 Pentru că dar bun hărăzesc voao,
cuvîntul mieu să nu-l părășiț.
3 Pentru că și eu am fost fiu tătine-
mieu, ascultătoriu, și iubindu-mă în fața mai-
4 cei, Carei mă învăța și zicea: „Razime-se
cuvîntul în inema ta! Păzește poruncile, nu
5 uita, Cîștigă înțelepciunea, cîștigă pricea-
perea; să nu uiți, nici să treci cu vederea
graiul gurii mele, nici să te abați de cătră
graiurile gurii mele! Să nu părăsești pre 6
ea, și să va ținea de tine; iubeaște pre ea, și
cruța-te-va. Începătura înțelepciunii iaste 7
a cîștega înțelepciunea; și în toată cîștegarea
ta cîștigă priceapere. Îngrădește-o pre ea, 8
și te va înălța; cinstește-o pre ea, pentru ca să
nu te cuprinză; Pentru ca să dea capului 9
tău cunună de daruri, și cu cununa desfătăci-
unei va scuti pre tine“. Auzi, fiiule, și prii- 10
meaște ale mele cuvinte, și să vor înmulți ție
anii vieții tale, pentru ca să ți să facă ție multe
câi vieții; Pentru că căile înțelepciunii te 11
învață, și te puiu pre tine la cărări dreapte.
Pentru că, de vei merge, nu să vor închide ție 12
pașii și, de vei alerga, nu vei osteni. Apucă-te 13
de a mea învățatură, nu te lăsa, ce păzește pre
ea ție în viața ta. În căile necuraților să nu 14
mergi, nici să rîvnești căile celor fără leage. În 15
care loc să vor tăbări, să nu mergi acolo,

16 abate-te de la ei și scapătă, Pentru că nu
 vor adormi de nu vor face rău; luatu-s-au
 17 somnul de la ei și nu dorm. Pentru că aceș-
 tea mănîncă bucatele necurăției și cu vin fără
 18 de leage să îmbată. Iară căile direcților
 aseamene cu lumina strălucescu, merg și
 19 luminează pînă unde isprăvește ziua; Iară
 căile necuraților întunecoase-s, nu știu cum
 20 să împiadecă. Fiiule, la ale mele cuvinte ia
 aminte, și la ale mele cuvinte alătură-ț
 21 ureachea! Pentru ca să nu te părăsască
 izvoarele tale, păzește-le pre eale într-a ta
 22 inimă, Pentru că viață iaste la toți ceia ce
 află pre eale, și la tot trupul lor vindecare.
 23 Cu toată paza ta păzește a ta inimă, pentru că
 24 dentru acesteas-s ieșire de viață. Ia dem-
 prejurul tău cea îndărăpnică gură și nedi-
 reapte buze departe de la tine împinge.
 25 Ochii tăi drept să caute și geanele tale să cli-
 26 pască drept. Direapte alergături fă cu
 27 picioarele tale și căile tale îndireptează. Să
 nu te abați în dreapta, nici în stînga, și
 întoarce piciorul tău de cătră calea cea rea.
 28 Pentru că căile ceale den na dreapta le știe
 Domnul, și întoarce sînt ceale den na stîn-
 29 ga. Și El direapte va face alergăturile tale și
 călătoriile tale cu pace le va aduce înainte.

C A P V

1 **F**iiule, la a mea înțelepciune ia aminte,
 și la cuvintele mele alătură-ț urea-
 2 chea, Pentru ca să păzăști soco-
 tința bună; și simțirea buzelor mele
 3 poruncesc ție. Nu lua aminte la
 muiare rea, pentru că miare cură den buzele
 muierei curve; pînă la o vreme unge gîtlejul
 4 tău, Însă mai apoi mai amar vei afla decît
 hiarea și ascuțit mai mult decît sabia cu doao
 5 ascuțite. Pentru că ale nebuniei picioare
 pogoară pre ceia ce să deprind cu ea cu
 6 moarte la iad; Și urmele ei nu să razimă,
 pentru că în căile vieții nu merge, și greșite-s
 7 alergăturile ei, și nu bine cunoscute. Acum,
 fiiule, ascultă-mă și să nu faci mincinoase
 8 cuvintele mele! Departe de la ea fă calea
 9 ta, să nu te apropii de ușile casii ei, Pentru
 ca să nu dea la alții viața ta, și traiul tău la cei
 10 nemilostivi; Pentru ca să nu să sature
 streinii de vîrteza ta, și ale tale osteneale la
 11 case streine vor intra; Și te vei căi la ceale
 de apoi ale tale, cînd se vor roade pelițele tru-
 12 pului tău, Și vei grăi: „Cum uriiu învățatura, și
 13 muștrările le abătu inima mea? Nu ascultaiu
 glasul celui ce mă certa și mă învăța, nici mi-am
 14 alăturat ureachea. Preste puțin mă făcuiu în-
 tru tot rău, în mijlocul adunării și împreună-
 15 rii“. Fiiule, bea ape den ale tale vase și den iz-
 16 vorul fîntînilor tale. Să să preaverse ție ape-

le den izvorul tău, și la ulițele tale îmble apele
 tale. Fie ție sîngur avute, și nimerea strein
 17 să fie părtaș cu tine. Izvorul tău al apeii fie
 18 ție osebită, și te veselește împreună cu muia-
 rea cea den tinerețele tale. Cerbul priinții
 19 și mînzul darurilor tale să-ș petreacă cu tine;
 și aceasta a ta să să socotească și fie împreună
 cu tine în toată vremea. Pentru că în
 20 priința aceștia împrejurîndu-te, înmulțit vei
 fi; nu fii mult cătră cea streină, nici te ținea în
 brațele ce nu-s ale tale. Pentru că înaintea
 21 ochilor lui Dumnezeu sînt căile omului, și la
 toate alergăturile lui socotește. Fărădele-
 22 gile pre om venează, și cu șirurile păcatelor
 sale fieștecarea să strînge. Acesta moare
 23 cu cei neînvățați, și den mulțimea avuției lui
 să lepădă și peri pentru nebunie.

C A P V I

Fiiule, de te vei chizășui pre al tău pria- 1
 tin, da-vei mîna ta la vrăjmaș; 2
 Pentru că lașu tare e la om buzele lui, 3
 și să prinde cu buzele gurii lui. Fă, 3
 fiiule, ceale ce-ț poruncesc eu, și te 4
 mîntuiaște. – Pentru că vei veni la mîinile răi- 5
 lor pentru priatinul tău – fii neslăbindu-te, și 6
 învitează și pre priatinul tău carele l-ai chiză- 7
 șuit. Să nu dai somnu ochilor tăi, nici să 8
 dormitezi cu geanele tale, Pentru ca să te 9
 mîntuiești ca căprioara den laș și ca pasărea 10
 den cursă. Pasă cătră furnică, o, leaneșule, 11
 și rîvnește vîzînd căile ei, și fii decît aceea 12
 mai înțelept! Pentru că la ea arătură 13
 nefiînd, nici pre cel ce să o îndeamne avînd, 14
 nici supt stăpîn fiînd, Gătește vara hrana 15
 și multă strînsoare la seacere. Sau pasă cătră 16
 albină și află cît iaste de lucrătoare, și lucrul
 foarte cuvios face, ale căriia osteneale împă-
 rații și proștii spre sănătate le aduc, și pohtită
 iaste la toți, și slăvită; macară fiînd la tărie
 slabă, pre înțelepciune cinstindu-o, să aduse
 înainte. Pînă cînd, leaneșule, zaci? Și cînd
 9 den somn te vei scula? Puțin dormi, și
 10 puțin șezi, și puțin dormitezi, și puțin îmbră-
 11 țășezi cu mîinile pieptul. După aceea vine
 12 ție ca un rîu curătoriu sărăcia, și încă lipsa, ca
 un bun alergătoriu. Iară de vei fi fără de
 13 leane, veni-va ca izvorul seacerea ta, și lipsa,
 ca un rău alergătoriu, va fugi de la tine.
 Omul fără minte și fără de leage merge-va în
 14 căi nu bune. Și acesta face semn cu ochiul, și
 însemnează cu piciorul, și învață cu înduple-
 căturile deagetelor, Și inima îndărăpnică
 15 meșterșuguiaste reale în toată vremea.
 Unul ca acesta gîlcevi întărește la cetate.
 Pentru aceea fără veaste vine peirea lui,
 16 tăiare și sfărîmare nevindecată. Pentru

că să bucură la toate care uraște Domnul și zdrobeaște pentru necurăția sufletului. 17 Ochiul sămețului, limba nedireaptă, mâinile ce 18 varsă sânge drept, Și inima ce meștersuguiască gânduri reale, și picioarele ce sîrguiesc 19 a face rău vor peri de tot; Ațîță minciuni mărturia strîmbă și trimite judecăți în mijlocul 20 fraților. Fiiule, păzează legile tătîne-tău și 21 nu lepăda obiceiile mîne-ta. Și le lipeaște pre eale preste sufletul tău pururea și încheaie 22 împrejurul grumazului tău. Cînd îmbli, o ia cu tine pre ea, și cu tine fie; și cînd dormi, 23 păzască-te, pentru ca, sculîndu-te, să vorovască cu tine. Căci sfeașnic e porunca legii, și lumină, și calea vieții, și muștrare, și învăță- 24 tură, Ca să te păzască de fămeaia cu bărbat, și de piră de limbă streină. Fiiule, să 25 nu te biruiască pohta frumuseașelor, nici să te vinezi cu ochii tăi, nici să te hrăpești de geanele ei. Pentru că prețul curvei e cît și a unii pîini, și fămeaia bărbașilor cinstite suflete 27 vinează. Lega-va neștine foc în sîn, și hainele nu-ș va arde? Au va îmbli neștine pre cărbuni de foc aprinși, și picioarele nu-ș va 29 arde? Așa cela ce întră cătră fămeaia cu bărbat, nu se va dezvinovăși, nici tot cela ce se 30 va atinge de dînsa. Nu e cu minune de se va prinde neștine furînd, pentru că fură ca să 31 sature suflet flămînd. Iară de se va prinde, plăti-i-va cu 7 părți și, toate agonisitele lui 32 dînd, se va izbăvi. Iară preacurvariul, pentru lipsa minșilor, perire sufletului lui cîștigă. Chinuri și necinste sufere, și ocară lui 34 nu se va stinge în veac. Pentru că plinu-i de rîvnirea mîniei bărbatului ei, nu se va conteni 35 în ziua judecății. Nu va schimba pentru nici o răscumpărare vrajba, nici se va slobozi pre multe daruri.

CAP VII

1 **F**iiule, păzează ale mele cuvinte și poruncile mele ascunde lîngă tine. 2 Fiiule, cinsteaște pre Domnul și te vei întări, și afară den El nu te teame de 3 altul. Păzează ale mele porunci și vei trăi, și ale mele cuvinte – ca lumenele ochilor. Pune-le pre eale prejur deagetele tale 4 și le scrie preste lățimea inimii tale! Zi înțelepciunei sora ta să fie, și mintea conoșcută și-o 5 cîștigă ție, Pentru ca să te păzască de cătră muiare streină și rea, de te va pune cu cuvintele 6 ceale ce-s spre dar. Pentru că, de pre fereas- 7 tră den casa ei la ulițe privind, Ori pre care tinerel va vedea, den cei fără minte feciori lipsit de 8 minte, Mergînd în unghiu în poticele casei 9 ei Și grăind întru întunearec de sară, cînd li- 10 niște de noapte va fi, și neguroasă, Și

muiarea-l timpină pre el, chip avînd curvâsc, carea face a zbura inimile tinerilor. Și răs- 11 fățată iaste și nestîmpărată, și în casă nu să așază picioarele ei; Pentru că oareșcîță 12 vreame afară să dezmiardă și cîtăva vreame în uliță pre tot unghiul pîndeaște, După 13 aceea, apucîndu-se, sărută pre el, și cu obraz fără de rușine zise lui: „Jîrtvă de pace îm 14 iaste, astăzi dau rugile mele; Pentru 15 aceea am ieșit întru întimpinarea ta, poftind a ta față, aflatu-te-am. Cu fășuri am întinsu 16 patul meu, cu așternuturi am așternut de ceale de la Eghipet. Am stropit stratul meu 17 cu sofran și casa mea cu scortîșoare. Vino, 18 și să ne desfătăm cu iuboste pînă la mîncate; vino, și cu dragoste să ne tăvălim, Pentru 19 că nu iaste bărbatul meu acasă, s-au dus cale delungată, Legătură de argint luînd în mî- 20 nile lui, pre zile multe se va întoarce la casa lui“. Și-l rătăci pre el cu multă voroavă, și 21 cu lașurile ceale de la buze scăpătă-l pre el. Și el urmă ei zburîndu-se, și ca un bou la 22 giunghiare să aduce, și ca un cîine la legătură, Sau ca un cerbu cu săgeata rînindu-să 23 la ficat, și sîrguiaște ca pasărea la laș, neștiind că pentru suflet aleargă. Acum dară, fiiule, 24 ascultă-mă și ia aminte cuvintelor gurii mele. Să nu se abată la căile ei inima ta și să nu 25 te rătăcești în drumurile ei, pentru că pre mulți rînind i-au surpat, Și nenumărați 26 sînt pre carei au omorît. Căile iadului e 27 casa ei, pogorîndu la cămările morții.

CAP VIII

1 **P**entru aceea tu înțelepciunea mărturiseaște, ca mintea să te asculte, 2 Pentru că pre ceale înalte vîrfuri 3 iaste, și în mijlocul cărărilor stă, Și 4 lîngă porțile silnicilor dvoreaște, și la intrări să laudă: „Pre voi, o, oamenilor, vă 5 rog; și slobozescu al meu glas fiilor oamenilor. Gîndiți, cei fără răutate, măiestria și, cei 6 neînvățați, însemnați la inimă! Ascultați-mă, 7 că cuvioase voi grăi și voi scoate den buze direapte; Că adevărul va cerceta gîtlejul meu, 8 și urite sînt înaintea mea buzele mincinoase. Cu direptate-s toate graiurile gurii mele, 9 nimică fiind întru eale strîmbu, nice încîlcit; Toate-s înaintea celor ce pricep, și direapte – 10 celor ce află cunoștința. Luați învățătură, și 11 nu argint; și minte, mai multă decît aur lămurit; și luați simșiri, decît aur curat; Pentru 12 că mai bună e înțelepciunea decît pietrile ceale scumpe, și tot cinstitul nu iaste vreadnec ei. Eu, înțelepciunea, sălășluiu sfa-

tul; și mintea, și gîndul – eu am chemat.
 13 Frica Domnului uraște strîmbătatea, semeția,
 și mîndria, și căile vicleanilor. Și urîu eu
 14 ceale încîlcite căile răilor. Al meu e sfatul
 și întemeierea, a mea iaste înțelepciunea, și a
 15 mea e virtutea. Pren mine împărații împă-
 16 rătescu și silnicii scriu dreptate. Pren
 mine cei mari să mărescu, și tiranii pren mine
 17 biruiescu pămîntului. Eu pre cei ce mă
 iubescu îndrăgescu și cei ce cearcă pre mine
 18 afla-vor dar. Avuția și mărirea la mine
 iaste, și cîștigarea a multora, și dreptatea.
 19 Mai bine pre mine să mă rodească decît aurul
 și piatră scumpă, și ale mele roduri mai bune
 20 sînt decît argintul cel ales. În căile dreptă-
 21 ții umblu, și în mijlocul cărărilor adevărului
 mă întorc, Pentru ca să împarțu celor ce
 mă iubescu avere, și visteriile lor să le împlu
 de bunătăți. De voiu spune voao ceale ce să
 22 fac în toate zilele, voiu pomeni ceale den veac
 să le număr. Domnul zidi pre mine, înce-
 23 pătura căilor Lui la lucrurile Lui; Mainte de
 veac mă întemeie, de-nceput, mai nainte decît
 24 a face pămîntul, Și mai nainte decît a face
 beznele, mai nainte decît a ieși izvoarele ape-
 25 lor, Mai nainte de a se întări munții, și mai
 26 nainte de toate dealurile mă naște. Domnul
 au făcut țări și nelăcuite, și margini lăcuite
 27 celui de supt ceriu. Cînd gătiia ceriul, eram
 de față cu El; cînd usebiia scaunul Său preste
 28 vînturi, Cînd tari făcea pre cei de sus nori,
 și cum tare puneia izvoarele celui de supt
 29 ceriu, Cînd puneia mării cercetarea Lui, și
 apele nu vor trece gura lui, și tari făcea
 30 temeaile pămîntului; Eram lîngă El toc-
 mind, eu eram cu carea să bucura, și în toate
 zilele mă veseliam în fața Lui preste toată
 31 vremea; Cînd Să veseliiia lumea săvîr-
 șind, și Să veseliiia întru fiii oamenilor.
 32 Acum dară, fiiule, ascultă-mă, și fericîț carii
 33 căile mele vor păzi. Ascultați înțelepciu-
 nea și vă înțelepțiț, și să nu vă astupați urechi-
 34 le. Fericit omul carele mă va asculta și
 omul carele ale mele căi va păzi, preveghind
 la ale mele uși pururea, păzind pragurile
 35 întrărilor mele; Pentru că ieșirile mele –
 ieșiri de viață, și să găteaste vrearea de la
 36 Domnul. Iară cei ce greșesc la mine păgî-
 nesc la ale lor suflete; și cei ce urăsc pre mine
 iubesc moartea“.

C A P I X

1 **F** înțelepciunea îș zidi ei casă și o
 2 întări cu stîlpi 7. Junghiat-au ale
 ei junghieri, și turnă în clonderi
 al său vin, și găti a ei masă.
 3 Trimise pre a ei robi chemînd cu
 înaltă strigare spre clondiriu, zicînd:

„Carele iaste dentru voi fără de minte abată-se 4
 cătră mine!“ Și celor lipsiți de minte zise:
 5 „Venîț de mîncăți pîinea mea, și beați vin
 6 carele am turnat voao. Părăsiți nebunia, și
 veți trăi, în veac veți împărăți; și cercați înțe-
 lepciunea, pentru ca să trăiți, și îndireptați
 7 priceaperea cu mintea“. Cea ce ceartă pre
 cei răi îș va lua lui necinste; și muștrînd pre
 cel necurat, să va huli pre sine; și muștrările
 8 la cel necurat – rane lui. Nu muștra pre cei
 răi, pentru ca să nu te urască; muștră pre cel
 9 înțelept, și te va iubi. Dă celui înțelept pri-
 cină, și mai înțelept va fi; arată dreptului, și
 va adaoge a priimi. Începătura înțelepci- 10
 nii – frica Domnului, și sfatul svinților – pri-
 ceaperea; iară a cunoaște legea iaste a cuge-
 11 tului bun. Pentru că într-acesta chip multă
 vreme vei trăi, și să vor adaoge ție anii vieții
 tale. Fiiule, de vei fi înțelept, ție înțelept vei 12
 fi, și celor de aproapele tău; iară de vei
 petrece rău, sîngur vei suferi realele; fiiul
 certat înțelept va fi, și pre cel nebun slugă va
 avea; carele să razimă pre minciuni, acesta va
 naște vînturi, și acesta va goni pasări zbură-
 toare, pentru că au lăsat căile viei lui, și osiile
 arăturii lui au rătăcit, și merge pren pustiu
 fără apă, și în pămînt rînduit întru seteciuni,
 și adună cu mînilor nedorire. Fămeaia fără 13
 de minte și obraznică lipsită de pîine să face,
 carea nu știe rușinea. Șăzut-au la ușile 14
 casii ei preste jățiu, la iveală, în ulițe, Che-
 15 mînd pre ceia ce trecea pre cale, pre cei ce
 mergea drept întru căile lor: „Carele iaste
 întru voi prea fără de minte, abată-se cătră
 mine“. Și celor lipsiț de minte poruncesc, 16
 zicînd: „De pîine ascunsă cu dulceță vă
 17 atingeți, și den apă dulce de furteșag să
 beați“. Și el nu știe că peminteanii lîngă ea 18
 pier, și la fundul iadului să timpină. Ce sai, 19
 să nu zăbăvești în locul ei, nici să pui ochiul
 tău spre ea, pentru că așa vei trece ca apa
 striin, și vei trece rîul striin, și de apa striină
 te depărtează, și den izvor striin să nu beai,
 pentru ca multă vreme să trăiaști și să ți se
 adaogă ție anii vieții tale.

C A P X

F iicul înțelept veselește pre tatăl, iară 1
 fiiul nebun iaste întristare maicii.
 Nu vor folosi vistierii celor fără de 2
 lege, și dreptatea izbăvește den
 moarte. Nu va omorî cu foame 3
 Domnul sufletul dreptilor, și viața celor
 necurați o va surpa. Sărăcia pre om sme- 4
 reaște, și mînilor celor viteaj îmbogășes-
 cu-se. Fiiul certat înțelept va fi, și pre 5
 cel nebun slugă-l va avea. Scăpă de 6
 la zăduf fiiul înțelept, și stricat de

vînt să face la seacere fiul fără de leage.
 7 Blagoslovenia Domnului pre capul dreptului,
 și gura celor necredincioși o acopere plîngere
 8 fără de vreamă. Pomenirea dreptilor – cu
 laude, și numele celor necurați să stînge.
 9 Cel înțelept la inimă va priimi porunci, iară
 cel neacoperit la buze îndărătnicind să va
 10 împiedeca. Cine merge cu prostime,
 merge nedejduind; și cel ce îndărătnește
 11 căile lui se va conoaște. Cela ce face semnu
 cu ochiul cu vicșug adună oamenilor voi
 reale, iară cel ce muștră cu îndrăznire face
 12 pace. Izvorul vieții – în mîna dreptului, și
 13 gura păgînului o va acoperi pierzarea. Ura
 rădică price, și pre toți ceia ce nu se pricescu fi
 14 va acoperi prieteșugul. Care den buze
 scoate înțelepciune, cu toiaș bate pre omul
 15 fără de inimă. Înțelepții vor ascunde simțire
 a, și gura obraznicului apropie-se la sfărî
 16 mare. Cîștigarea avuțiilor – cetate tare, și
 17 sfărîmarea celor necurați – sârăcia. Fap
 tele dreptilor viață fac, și roadele celor necu
 18 rați păcatele. Căile vieții păzește învăț
 a, și învățătura nemustrată rătăcește.
 19 Acopere vrajba buzele dreapte, și cei ce scot
 20 sudălmî prea fără de minte sînt. Den cu
 vînte multe nu vei scăpa de păcat; și scumpin
 21 du-ți cuvintele, înțelept vei fi. Argintul
 lămurit – limba dreptului, și inima celui necu
 22 rat se va sfîrși. Buzele dreptilor știu înalte,
 23 iară cei fără de minte cu lipsă mor. Blagos
 lovenia Domnului pre capul dreptului,
 aceasta îmbogățește și nu se va adaoge ei
 24 în inimă mîhnire. Cu rîsul nebulun face
 reale, iară învățătura la om naște înțelep
 25 ciune. Cu perirea cel necurat să poartă, și
 26 pofta dreptului – priimită. Mergînd vifo
 rul, piare cel necurat; și dreptul, abătîndu-se,
 27 să mîntuiască în veac. În ce chip e agurida
 la dinți stricătoare și fumul la ochi, așa fărăde
 28 leagea celor ce să poartă cu ea. Frica Dom
 nului adaoge zilele, și anii necuraților să vor
 29 împușina. Zăbovește la drepti veselia,
 30 iară nădeajdea necuraților piare. Întărirea
 curatului – frica Domnului, și sfărîmare celor
 31 ce fac reale. Dreptul în veac nu se va slăbi,
 32 și necurații nu vor lăcui pămîntul. Gura
 dreptului pică înțelepciune, și limba nedrep
 33 tului piare. Buzele oamenilor drepti pică
 daruri, și gura celor necurați să întoarce.

CAP XI

1 umpenile vicleană – urciune înain
 2 tea Domnului, și cîntariul drept –
 priimit la Dînsul. Oriunde va intra
 sudalmă, acolo și necinste; și gura
 smeriților cercetează învățătura.
 3 Săvirșirea celor dreapte va povăui pre

dînșii, și împiedecătura nebăgătorilor de
 samă va prăda pre ei. Nu vor folosi averile 4
 în ziua mîniei, și dreptatea va izbăvi de la
 moarte; murind dreptul, lăsă lăcuință, și gata
 să face și bucuroasă perirea necuraților.
 5 Dreptatea nevinovatului îndirepțează căi, și
 necurăția cade asupra strîmbătății. Drep
 6 tatea oamenilor drepti va izbăvi pre ei, și cu
 nesfatul să prind cei fără de leage. Murind 7
 omul drept, n-au perit nădeajdea, iară fala
 necuraților au perit. Dreptul den vînat 8
 iase, și pentru el să dă cel necurat. În gura 9
 necuraților – lașu cetățeanilor, și simțirea
 10 dreptilor bine-călătorită. Întru bunătățile
 dreptilor să îndireptă cetatea, și întru perirea
 necuraților – bucurie. Cu blagoslovenia 11
 dreptilor se va înălța cetatea, și cu gura necu
 12 raților s-au săpat. Batjocurește pre cetă
 țeani cel lipsit de minte, și omul înțelept
 liniște poartă. Omul îndoit la limbă desco
 13 pere sfaturi la adunare, și cel credincios la
 duh ascunde lucrurile. La carii nu iaste 14
 ocîrmuire cad ca frunzele, și mîntuirea iaste
 cu mult sfat. Cel rău face rău cînd se va 15
 împreuna cu dreptul, și uraște sunetul ade
 verinții. Muiarea de treabă rădică bărbatu
 16 lui mărire, și scaunul necinstei iaste muiarea
 urînd ceale dreapte. De avuție leaneșii lipsiți
 să fac, iară viteajii razimă spre avuție.
 17 Sufletului lui bine face omul milostiv, și
 piarde al său trup cel nemilostiv. Necuratul 18
 face fapte nedreapte, și sămînța dreptilor –
 plata adevărului. Fiiul drept să naște spre 19
 viață, gonirea necuratului – spre moarte.
 20 Urîte-s Domnului încîlcitele căi, și priimiți
 sînt la El toți nevinovații în cale. Asupra 21
 mîinii puind mîinile cu strîmbătate, nu necer
 tat va fi de răutăți, și cel ce seamănă drepta
 22 tea lua-va plată credincioasă. În ce chip
 iaste cercelul de aur în nasul scoafei, așa la
 23 fâmeaia îndărătnică frumuseașea. Pofta
 dreptilor toată e bună, iară nedeajdea necu
 24 raților va peri. Sînt cei ce ale lor samănă
 25 carii mai multă fac, și sînt și cei ce adună ceale
 streine carii să împușinează. Tot sufletul ce 25
 bine să cuvîntează iaste prost, și omul mînios nu
 e cu chip bun. Cela ce ține grîul, să-l lase pre 26
 el limbilor; și blagoslovenia – în capul celui dar
 27 nic. Cel ce meștersuguiască ceale bune cearcă
 dar bun; iară pre cel ce cearcă realele, îl vor apu
 28 ca pre el. Cel ce nedejduiaște pre avuția lui,
 acesta va cădea; iară cela ce să apucă de drepti,
 acela va răsări. Cela ce nu să poartă împreu
 29 nă cu casa lui, va moșteni vînt; și va sluji cel fără
 de minte la cel înțelept. Den roada dreptății 30
 odrășlește copaciul vieții, și să omoară fără
 de vreamă sufletele celor fără de leage.

31 De vreme ce dreptul abia să spăsească, dară
necuratul și păcătosul unde se va ivi?

CAP XII

1 **F**ela ce iubească învățătura, iubească
sîmțirea; iară cel ce uraște muștră-
2 rile, nebun e. Mai bun iaste cel ce
află dar de la Domnul Dumnezeu, și
omul fără de lege se va milcomi-
3 și. Nu va isprăvi omul de la cel fără de
lege, și rădăcinile dreptilor nu se vor scoa-
4 te. Muiarea bărbată cunună e bărbatului ei,
și, în ce chip e în lemn viarmele, așa pre băr-
5 bat piarde muiarea făcătoare de reale. So-
cotealele dreptilor – judecăți, și ocîrmuiesc
6 necurații viclesuguri. Cuvintele necurați-
lor vicleane-s spre sînge, și gura dreptilor va
7 izbăvi pre dîșșii. Oriunde se va întoarce,
cel necurat să stînge, și casele dreptilor vor
8 rămînea. Gura înțeleptului să laudă de om,
9 și cel greu la inimă să batjocurească. Mai
bine omul întru necinste slujindu-ș lui, decît
10 cinste pre sine puind și lipsit fiind de pîi-
ne. Dreptului i să face milă de sufletele
dobitoacelor lui, iară ficiații necuraților nemi-
11 lostivi sînt. Cela ce lucrează al său pămînt
se va sătura de pîine, iară cei ce gonesc în
12 deșărt sînt lipsiți de minte. Carele e dulce
în petreacerile vinurilor, întru ale lui tării
13 lua-va necinste. Poftele necuraților reale
sînt, iară rădăcinele dreptilor în tării sînt.
14 Pentru păcatele buzelor cade în lațuri păcăto-
sul, și lunecă den eale dreptul. Cela ce caută
lin, milui-se-va, iară cel ce va timpina în porți,
15 va necăji sufletele. Den rodurile gurii
sufletul omului se va sătura de bunătați, și
răscumpărarea buzelor lui se va da lui.
16 Căile celor fără de minte dreapte-s înaintea
17 lor, și ascultă sfaturile înțeleptul. Nebunul
într-aceaeăș zi vestească urgia lui, și ascunde
18 a lui necinste omul viclean. Dovedita cre-
dință vesti-va dreptul, și mărturia strîmbilor
19 vicleană e. Sînt ceia ce grăiesc de rănesc
ca cu sabia, și limbile înțeleptilor vindecă.
20 Buzele adevărate isprăvesc mărturisala, și mar-
21 turul iute are limbă strîmbă. Viclesugul e în
inima celui ce meșterșuguiască reale, iară cei ce
22 vor pacea se vor veseli. Nu va plăcea dreptu-
lui nemica strîmb, și necurații se vor umplea de
23 reale. Scîrbă-s Domnului buzele mincinoase,
24 și cel ce face credință priimită e lîngă El. Omul
priceput – scaunul sîmțirii, și inima celor fără de
25 minte va întimpina la blestemuri. Mîna celor
ales birui-va pre lesne, și vicleanii vor fi la
26 pradă. Groznicul cuvînt turbură inima omu-
lui a drept, și veastea bună veselească-l pre
27 dînsul. Conoscătorul drept luiș priaten

va fi, iară gîndurile necuraților nesuferite-s.
Pre cei ce greșăsc îi vor goni realele, și calea
necuraților rătăci-va pre dîșșii. Nu va ne- 28
meri vicleanul vînat; și cîștigare cinstite –
omul[ui] curat. În căile dreptății – viața, și 29
căile pomenitorilor de reale sînt spre moarte.

CAP XIII

Fiiul iscusit e ascultătoriu tatălui, și 1
fiiul neascultătoriu – întru perzare. 2
Den roadele dreptății mîncă-va cel 2
bun, și sufletele celor fără de lege
peri-vor fără de vreme. Cine-ș 3
păzească gura sa, păzească al său suflet; iară
cel îndrăzneț la buze înfricoșă-va pre sine. 4
Întru poftă iaste tot cela ce iaste fără de lucru, 4
iară mîinile celor bărbați sînt întru nevoin-
ță. Cuvîntul strîmb uraște-l cel drept, și 5
necuratul rușinează-se și nu va avea îndrăz-
nire. Dreptatea păzească pre cei fără rău- 6
tate, și pre cei necurați răi îi face păcatul.
Sînt ceia ce îmbogățesc pre sine neavînd 7
nemica, și sînt ceia ce smeresc pre sine cu
multă avuție. Răscumpărarea sufletului 8
omului e avuția sa, și săracul nu îngăduiaște
înfricoșarea. Lumina e la drepti pururea, 9
și lumina necuraților stînge-se. Suflete
vicleane rătăcescu-se în păcate, iară drepti
îndură-se și miluiesc. Răul cu sudalmă face 10
reale, și cei ce-s conșcătorig de sine înțelepti
sînt. Avearea, sîrguindu-se cu fărădelege, 11
mai puțină să face, iară cela ce strînge lui cu
bună-credință se va înmulți. Dreptul în- 12
dură-se și împrumutează. Mai bunu e cel ce
înceape a ajutori inimii decît cela ce să făgă-
duiaște și la nedeajde aduce, pentru că copă-
ciul vieții e pofta cea bună. Cine nu bagă în 13
samă lucrul, nebăga-se-va în samă de el; iară
cel ce să teame de poruncă, acela e sănă-
tos. La fiiul viclean nemica bun nu iaste, 14
iară la sluga înțeleaptă sporite lucrure vor fi și
să va îndrepta calea lui. Leagea înțeleptu- 15
lui – izvorul vieții, iară cel fără de minte de laț
va muri. Priceaperea bună dă dar, iară a 16
cunoaște leagea iaste a cugetului bun, și căile
celor nebăgători de samă – întru perire. Tot 17
vicleanul face cu minte, iară cel fără de minte
iș întinse a lui răutate. Împăratul dîrz 18
cădea-va la reale, și slugă înțelept izbăvi-va
pre el. Sărăcia și necinstea rădică învăța- 19
tura, iară cela ce păzească muștrările să va
mări. Poftele necuraților îndulcesc sufletul, și 20
faptele necuraților departe-s de minte. Cel ce 21
umblă împreună cu cei învățați, învățat va fi, iară
cela ce merge cu cei fără de minte, cunoaște-
se-va. Pre cei ce greșăsc goni-i-va realele, 22
iară pre cei drepti îi va apuca binele.

23 Omul bun va moșteni pre fiii fiilor, și să
agonisească direpților avuția necuraților.
24 Direpții face-vor cu avuție ani mulți, iară cei
25 nedirepți pier degrabă. Care nu să îndură
de toiag, uraște pre fiul lui, iară cela ce-l
26 iubeaște cu nevoință-l ceartă. Direptul,
mîncînd, satură sufletul lui, iară sufletele
necuraților lipsite-s.

CAP XIV

1 **I**nțeleptele muieri zidiră case, iară
cea nebună o au săpat cu mîinile ei.
2 Cela ce merge drept teame-se de
Domnul, iară cela ce șovăiaște în
3 căile lui rușina-se-va. Den gura
celor fără de minte – toiag de sudalmă, și
4 buzele înțelepților păzește-i pre ei. Unde
nu-s boi, iaslele-s curate; și unde-s multe
5 pîini, arătată e virtutea bouului. Mărturia
credincioasă nu minte, și aștă minciuni măr-
6 turia minciinoasă. Cerca-vei înțelepciunea
la cei răi, și nu o vei afla; și simțirea lîngă cei
7 înțelepți e ușoară. Toate-s împotriva omu-
lui fără de minte, armele simțirii – buzele
8 înțelepte. Înțelepciunea celor harnici cu-
noaște-va căile lor, și gîndul celor fără de
9 minte – în rătăcire. Casele celor fără de
leage datoare vor fi de curăție, și casele direp-
10 ților priimate-s. Inema omului simțitoare
mîhnitoare e sufletului său; și, cînd să vese-
leaste, nu să amească cu sudalma sa.
11 Casele necuraților stinge-se-vor, și corturile
12 celor ce isprăvescu sta-vor. Iaste calea
careă să pare a fi direaptă lîngă oameni, iară
13 svârșitul ei vine la fundul iadului. În vese-
lie nu să amească mîhnirea, și săvîrșiturile
14 bucuriei la plîngere vin. De căile lui
umplea-se-va cel dîrz la inemă, și den cuge-
15 tele lui e omul bun. Cel prost creade la tot
16 cuvîntul, și vicleanul vine la căință. Înțe-
leptul, spămîntîndu-se, s-au abătut de la rău,
iară cel fără de minte, luiș nădejuind, ameas-
17 tecă-se cu cel fără de leage. Cel iute la
mînie face fără de svat, iară omul înțelept
18 multe suferă. Împărți-vor cei fără de minte
răutatea, iară cei știutori vor birui simți-
19 rea. Luneca-vor răii înaintea celor buni, și
20 necurații vor sluji la ușile direpților. Prie-
tenii vor urî pre priatani săraci, și priatenu
21 bogaților sînt mulți. Cela ce necinsteaște
pre sărac greșeaște, iară cel ce miluiaște pre
22 sărac iaste fericit. Rătăcindu-se cei strîmbi
meștersuguiesc reale, iară mila și adevărul
23 meștersuguiesc cei buni. Nu știu mila și
24 credința meșterii de reale, și milele și cre-
25 dințele – lîngă meșterii cei buni. La tot cela
ce grijaște poate să fie și mult, iară cel dulce și
26 fără de dureare în lipsă va fi. Cununa
înțelepților – avuția lor, iară zăbava ce-

lor fără de minte e rea. Mîntui-va den reale 27
sufletul mărturia credincioasă, și aștă min- 28
ciuni vicleanul. În frica Domnului – nedeaj-
dea virtuții, și la fiii lui va părăsi razim de
pace. Frica Domnului – izvorul vieții, și 29
face a te abate den lațul morții. În multă 30
limbă – mărirea împăratului, și întru lipsirea
norodului – surparea silnicului. Bărbatul 31
mult-răbdătoriu mult e la înțelepciune, iară
cel tare cu puțin la suflet fără minte e. Băr- 32
batul îmblînzătoriu de mînie iaste inimii vra-
ciu, și carul oaselor – inima simțitoare. Cel 33
ce năpăstuiască pre cel sărac întărită pre Cel
ce l-au făcut pre el, iară cela ce cinsteaște pre
El miluiaște pre sărac. Întru răutatea lui se 34
va împinge necredinciosul, iară cela ce nedej-
duiaște pre Domnul cu a lui curăție drept e.
În inima cea bună a bărbatului odihni-se-va 35
înțelepciunea, iară în inima celor fără de
minte nu se priceape. Direptatea înaltă 36
nărodul, și împuținează neamurile păcatele.
Priimită e la împăratul sluga înțeleaptă, și cu a 37
lui bună învățare rădică-ș necinstea.

CAP XV

1 rgia piarde și pre cei înțelepți, și răs- 1
punsul, supuinđu-se, întoarce mînia; 2
și cuvîntul de-ntristare rădică urgii. 3
Limba înțelepților bune știe, și gura 4
celor fără de minte vestează reale. 5
În tot locul ochii Domnului privesc, și pre cei 6
răi și pre cei buni. Vindecarea limbii – 7
copaciul vieții, și cela ce păzește pre ea 8
umplea-se-va de duh. Cel fără de minte 9
batgiocureaște învățatura părintelui, iară cela 10
ce păzește poruncile mai știut e. Îndirep- 11
tatea ce prisoseaște iaste puteare multă, și cei 12
necurați cu toată rădăcina de pre pămînt vor 13
peri. La casele direpților – tărie multă, și 14
roadele necuraților vor peri. Buzele înțe- 15
lepților legate-s cu simțirea, și inimile celor 16
fără de minte nu-s întemeiate. Jîrtfa necu- 17
raților uriciune e Domnului, iară rugile celor 18
ce să îndireptează priimate-s lîngă El. Uri- 19
ciuni-s Domnului căile necuratului, pre cei ce 20
gonesc dreptatea iubeaște. Învățatura 21
celui prost să cunoaște de cei ce trec pre cale, 22
și cei ce urăsc muștrările mor grozav. Iadul 23
și pierzarea aiave-s lîngă Domnul, cum nu și 24
inimile oamenilor? Nu va îndrăgi cel neinvă- 25
țat pre cei ce muștră pre el, și cu înțelepții nu se 26
va dumăi. A inimii ce să veselească fața înflo- 27
reaște, și fiind în voi reale posomorăște-să. 28
Inima direaptă cercă simțirea, și gura celor ne- 29
certați va cunoaște realele. În toată vremea 30
ochii celor răi așteaptă reale, iară cei buni înce- 31
tează pururea. Mai bună e mică parte cu frica 32
Domnului decît visterii mari cu fără de frică. 33

18 Mai bun e ospățul de legumi spre prieteșug și dar, decât punere înainte de viței cu vrajbă.
 19 Omul mînios gătește vrăjbi, iară cel îndelungat la mînie și pre cea viitoare potolește. Cel mult – îngăduitoriu om va stinge judecări, iară cel necurat mai vîrtos le rădică. Căile celor ce sîd fără de lucru sînt așternute cu spini, iară ale celor destoinici bătute-s. Fiiul înțelept veselește pre tatăl, și fiul fără de minte batgiocurește maica lui. Cărările nebunului sînt lipsite de minte, și omul înțelept, îndireptînd, va merge. Covîrșăsc cu gîndurile ceia ce nu cinstesc adunările, și în inimile celor ce să sfătuesc rămîne sfatul. Și nu va asculta cel rău lui, nici va zice desăvîrșit cevași bun la obște. Căile vieții – socotealele priceputului, ca, abătîndu-se, den iad se va mîntui. Casele semeților le surpă Domnul, și întări hotarul văduvei. Urîciune e Domnului gîndul strîmbu, și graiurile curaților – cuvioase. Piarde pre sine cela ce ia daruri, iară cela ce uraște luările darurilor să mîntuiască. Cu milele și cu credințele să curățescu păcatele, și cu frica Domnului să abātu tot de la rău. Inima direpților va cerceta credința, și gura necuraților răspunde reale. Priimite-s lîngă Domnul căile oamenilor direpți, și, pren mijlocul lor, și vrăjmașii priatени să fac. Departe lipsește Dumnezău de la cei necurați, și rugile direpților ascultă. Mai bună e puțină luare cu direptate decât multe roduri cu strîmbătate.

C A P X V I

1 **I**nima omului să gîndească ceale direapte, ca de Dumnezău să să tocmească pașii lui. Văzînd ochiul
 2 bune, veselește inima, și veastea bună îngrașă oasele. Cela ce ascultă muștrările vieții în mijlocul înțelepților va
 3 petreace. Cine izgonește învățătura uraște-se pre sine, iară cela ce păzește muștrările iubește sufletul lui. Frica Domnului –
 4 învățătura și înțelepciunea, și începătura mării se va răspunde ei; și merge înainte la
 5 cei smeriți mărirea. Toate lucrurile smeritului ivite-s lîngă Dumnezău, iară necurații în
 6 zio rea pier. Necurat e lîngă Dumnezău tot cel cu inima naltă; asupra mîinii mînile puind
 7 cu strîmbătate, nu va fi nevinovat. Începătura căii bune – a face ceale direapte, și
 8 a jîrtvui jîrtve. Cela ce cearcă pre
 9 Domnul afla-va minte cu direptate, și ceia ce dirept Îl cearcă pre El afla-vor pace.
 10 Toate lucrurile Domnului cu direptate-s, și să păzească cel păgîn la ziua cea rea.

Vrajă e pre buzele împăratului, și la judecată
 11 nu se va rătăci gura lui. Pornirea cumpenii
 12 direptate e lîngă Dumnezău, și faptele Lui – cumpăniturii direapte. Urîciune e împăratului
 13 cel ce face reale, pentru că cu direptatea se gătește scaunul domniei. Priimite-s
 14 la împăratul buzele direapte, și cuvintele direapte iubește domnul. Mînia împăratului
 15 – îngerul morții, și omul înțelept va îmblînzi pre el. În lumina vieții – fiul
 16 împăratului, și cei priimiți lui – ca norul tîrziu. Cuiuburile învățaturii mai alese sînt
 17 decât aurul, și cuiuburile înțelepciunii mai alese-s decât argintul. Cărările vieții abatu-se
 18 de la reale, și îndelungarea vieții – căile direptății. Cel ce priimește învățătura în cei
 buni va fi, și cel ce păzește muștrările înțelepți-se-va. Cine păzește căile lui păzește al
 său suflet, și, iubind viața lui, va opri gura
 lui. Mainte de surpare povățuiește semeția,
 19 și înaintea căderii, gîndirea cea rea. Mai bun iaste cel lin la mînie cu smernie
 20 decât cel ce împarte prăzi cu cei semeți; cel priceput la lucruri aflături de bunătăți iaste, și
 nedejduind pre Domnul fericit e. Pre cei
 21 înțelepți și pricepuți răi îi numescu, iară cei dulci la cuvînt mai multe vor auzi. Izvorul
 22 vieții în gîndire e la cei ce o au, și învățătura celor fără de minte rea iaste. Inima înțeleptului
 23 gîndi-va cealea den rostul lui, și pre buze purta-va a conoaște pre sine. Fagur
 24 de miare – cuvintele bune, și îndulcirea lor – leacul sufletului. Sînt căi pârîndu-se
 25 direapte a fi la om, iară ceale de apoi ale lor caută la fundul iadului. Bărbatul întru
 26 oste neale ostenește lui, și grăbește a luiș peire, însă cel îndărătnic pre gura luiș poartă
 peirea. Bărbatul fără de minte sapă lui
 27 reale, și pre buzele lui adună foc. Bărbatul îndărătnic trimite reale, și luminătoriu de
 vicleșug așîță răilor și osăbește priatениi. Bărbatul fără de leage înșăla-va priatениi, și
 29 poartă pre ei la căi nu bune. Întărînd ochii
 30 lui, gîndește îndărătnicii, și, mușcînd buzele lui, aleage toate realele; acesta cuptoriu iaste
 răutății. Cununa laudii – bătrînețele, și în
 31 căile direptății să află. Mai bun iaste omul cel
 32 îndelungat la mînie decât cel vîrtos, și bărbat înțelepciune avînd decât o arătare mare, și cel
 ce-ș biruiaște urgia decât
 33 cela ce ia cetate. Însă nu rîvni toate la cei strîmbi, iară de la Domnul toate ceale direapte.

CAP XVII

1 **M**ai bine piine cu bucurie, cu pace, decît
 2 casă plină de multe bunătați și decît
 3 nedireapte jirtve cu vrajbă. Sluga
 4 înțeleaptă birui-va stăpîni fără de
 5 minte, și întru frați va împărți
 6 părți. În ce chip să ispiteaște în cuptoriu
 7 argintul și aurul, așa ceale alease inimi lîngă
 8 Domnul. Cel rău ascultă limba celor fără de
 9 leage, și dreptul nu ia aminte la buzele min-
 10 cenoase. Cea ce batjocureaște pre sărac
 11 întărită pre Cel ce l-au făcut pre el, și cel ce să
 12 bucură pre cel ce piare, nu va fi fără vină; iară
 13 cea ce i să face milă, milui-se-va. Cununa
 14 bătrînilor – fiii fiilor, și fala fiilor – părinții lor.
 15 Celui credincios e toată lumea cu banii, iară
 16 celui necredincios nici un ban. Nu se vor
 17 tocmi la cel fără de minte buze credincioase,
 18 nici la cel drept buze mincinoase. Plata
 19 darurilor – învățătura, la cei ce să trebuiesc cu
 20 dînsa; și unde se va înturna, bine se va călă-
 21 tori. Care ascunde strîmbătăți, cearcă prie-
 22 teșugul, și carele uraște a ascunde, desparte
 23 prietenii și rudeniile. Svărîmă înfricoșarea
 24 inima înțeleptului, iară cel fără de minte,
 25 bătîndu-se, nu simte. Prici va rîdica tot
 omul rău, și Domnul înger nemilostiv va tri-
 mite lui. Cădea-va grija la om înțelept, iară
 cei fără de minte socotesc reale. Carele dă
 reale pentru bune, nu se vor clăti realele den
 casa lui. Volnecie dă cuvintelor începătura
 dreptății, și povățuiaște-înainte a lipsii prici
 și vrajbă. Cel ce judecă pre cel strîmb
 drept, și pre cel drept strîmb, necurat și urît
 lîngă Dumnezeu. Pentru căci au fost banii
 la cel fără de minte? Că a dobîndi înțelepci-
 nea cel rău la inimă nu va putea. Carele
 înaltă face casa lui, cearcă surpare; iară cel ce
 șovăiaște a ști, cădea-va la reale. În toată
 vreamea priatin să-ți fie ție, frații la nevoi de
 folos să fie, că pentru aceea să fac. Bărba-
 tul fără de minte bate în palme și să veseleaște
 luiș ca și cel ce să chizășuiaște cu chizășie pre
 al său priatin, și pre buzele lui foc agoni-
 seaște. Cel iubitoriu de păcat bucură-se la
 vrăjbi, cea ce înaltă-ș face casa caută sur-
 pare. Și cel tare de inimă nu va timpina la
 bunătați, și bărbatul ce pre lesne-ș schimbă
 limba va cădea la reale. Și inima celui fără
 de minte dureare e la cel ce o are. Nu să vese-
 leaște părintele pre fiul necertat, și fiul înțelept
 veseleaște maica lui. Inima ce să veseleaște a
 fi sănătos face, și omului mîhnitoriu usucă-i-să
 oasele. Celui ce ia daruri cu strîmbătate în
 sînuri nu i să sporesc căile, și necuratul abate
 căile dreptății. Obraz priceput iaste al o-

mului celui învățat, iară ochii celui fără de
 minte – pre marginile pămîntului. Urgia 26
 părintelui – fiul fără de minte, și durearea
 ceii ce l-au născut pre el. A păgubi pre 27
 omul drept nu iaste bine, nici cel curat a
 vicleni pre silnicii dreptși. Carele să scum- 28
 peaște a scoate cuvînt năsilnic cunoaște pre
 sine, și cel mult-îngăduitoriu bărbat înțelept
 iaste, (mai bun decît cela ce nu cearcă a ști).
 Celui fără de minte, întrebînd înțelepciunea, 29
 înțelepciune să va socoti, și năuc neștine pre
 sine făcîndu-se, părea-se-va înțelept a fi.

CAP XVIII

1 **P**ricini cearcă omul, vrînd a se osebi 1
 2 de priateni, și în toată vreamea ocărit
 3 iaste. Nu-i trebuiaște înțelepci- 2
 4 nea celui fără de minte, pentru că mai
 5 vîrtos să trage la nebulie. Cînd vine 3
 6 necuratul la adîncul realelor, dosădeaște, și
 7 vine lui necinste și ocară. Apă adîncă e 4
 8 cuvîntul în inema omului, și rîu săltînd, și
 9 izvorul vieții. A lăuda fața necuratului nu 5
 6 iaste bine, nici cel curat a abate dreptatea la
 7 judecată. Buzele celui fără de minte aduc 6
 8 pre dînsul la reale, și gura lui cea dîrză pre
 9 moarte cheamă. Gura nebunului – surpa- 7
 8 rea lui, și buzele lui – laș sufletului lui. Pre
 9 cei leanș biruiaște-i frica, și sufletele oamenii- 9
 10 lor muieroș vor flămînzii. Cea ce nu să vin-
 11 decă pre sine în faptele lui frate iaste celui ce
 12 pre sine să strică. Den mărimea vîrtutei – 10
 11 numele Domnului; și, la El alergînd, dreptși
 12 să înaltă. Avearea omului bogat – cetate 11
 13 tare, și mărirea ei mult umbreaște. Mai 12
 14 nainte de surpare să înaltă inema omului, și
 15 mai nainte de mărire să smereaște. Carele 13
 16 răspunde cuvînt mai nainte de ce va auzi,
 17 nebulie iaste lui și ocară. Mînia omului o 14
 18 potoleaște sluga cea înțeleaptă. Pre omul slab
 19 la suflet cine-l va suferi? Inema înțeleptu- 15
 20 lui cîștigă simțirea, și urechile înțelepților
 21 cearcă gîndurile. Darea omului lărgaște 16
 22 pre el și lîngă silnici îl așază pre el. Direp- 17
 23 tul luiș iaste pîriș întru graiul dentîiu. Și dea-
 24 ca-l va asupri pîrișul, să muștră. Pricele le 18
 25 potoleaște sorțul, și întru domni hotăraște.
 Frate de cătră frate ajutorindu-se, ca o cetate 19
 tare și înaltă, și poate ca o întemeiată
 împărăție. Den roadele gurii omul umple 20
 pîntecele lui, și den roadele buzelor lui sătu-
 ra-se-va. Moartea și viața e în mîna limbii, 21
 și cei ce o stăpînesc pre ea mînca-vor
 roadele ei. Carele au aflat muiare bună, 22
 aflat-au daruri, și au luat de la Domnul
 îmbîlînzire. Carele scoate pre muiarea 23

bună, scoate bunătățile. Și cea ce ține pre cea
preacurvă, fără de minte e și necurat. Nebu-
nia omului strică căile lui, și pre Dumnezeu
24 vinuiaște cu inema lui. Rugăciuni răspunde
săracul, și cel bogat răspunde nesilnec.
25 Omul - prietenilor spre prietenie, și iaste
prieten lipindu-se mai mult decît fratele.

C A P X I X

1 ai bun iaste săracul mergînd în pros-
timea lui decît îndărătnic la buzele lui,
2 și acesta fără de minte. Și încă
fără de știință sufletul nu iaste bun, și
cela ce sîrguiaște cu picioarele, gri-
3 șaste. Nebunia omului strică căile lui, și pre
4 Dumnezeu vinuiaște cu inema lui. Avuția
adaoge priateni mulți, iară cel sărac și de pria-
5 tenul cel are să lipsească. Mărturia minci-
noasă nu va fi fără de certare, și cea ce
6 piraște cu strîmbătate nu va scăpa. Mulți
odihnesc fețele împăraților, și tot cel rău
7 face-se ocară omului. Tot cela ce pre fra-
tele sărac uraște, și de priiteșug departe va fi.
Gîndurile bune la ceia ce-l știu pre dînsul va
apropia, și omul înțelept îl va afla pre el. Cea
8 ce multe reale face isprăveaște răutatea. Și
carele întărită cuvinte nu se va mîntui. Cel
ce cîștigă înțelepciune iubeaște pre sine, și
carele păzează înțelepciunea afla-va ceale
9 bune. Mărturia mincinoasă nu va fi necer-
tată, și cine va așîța răutatea peri-va de
10 ea. Nici de un folos e celui fără de minte
desfătăciunea, și de va înceape sluga cu seme-
ție a domni. Omul milostiv mult-îngă-
duiaște, și fala lui vine asupra celor fără de
12 leage. Înfricoșarea împăratului aseamene
e cu răcnirea leului, și ca roua pre iarbă, așa e
13 îmblînzirea lui. Rușinea tatului - fiul fără
de minte, și nu-s curate rugile de la simbria
14 curvei. Casă și avere împart părinții la
feciori, și de la Domnul să lipească muierea
15 la bărbat. Frica opreaște pre bărbatul
muieros, și sufletul celui fără de lucru va flă-
16 mînzii. Carele păzează porunca, păzează
al său suflet, iară cela ce huleaște ale Sale căi,
17 piare. Împrumutează pre Dumnezău cel ce
miluiaște pre sărac, și după darea lui îi va răs-
18 plăti lui. Ceartă pre fiul tău, pentru că așa
va fi cu bună nădejde. Și la simeție nu te
19 rîdica cu sufletul tău. Cel rău gînditoriu
bărbat mult se va păgubi. Și de va fi și lacom,
20 și sufletul lui va adaoge. Ascultă, fiiule,
învățătura tătine-tău, ca înțelept să te faci la
21 ceale de apoi ale tale. Multe gînduri sînt
în inima omului, iară sfatul Domnului în
22 veac rămîne. Roadă la om e milostenia, și
mai bine săracul drept decît bogatul min-
23 cinos. Frica Domnului la viața omului,

iară cel fără de frică petreacă-va în locuri
unde nu socoteaște mintea. Cea ce 24
ascunde în sînurile lui mîinile cu strîmbătate,
nici la gură nicicum le va aduce pre
eale. Ucigașul, bătîndu-se, cel fără de 25
minte mai rău va fi; și de vei muștra pre omul
înțelept, socoti-va simțirea. Cea ce necin- 26
steaște pre tatăl și să leapădă de maica lui,
rușina-se-va și ocărît va fi. Fiiul, părăsîn- 27
du-se a păzi învățătura tătine-său, deprinde-va
graiuri reale. Cea ce chizășuiaște copilul 28
fără de minte rușina-va dreptatea, și gura
celor necurați înghiți-va judecata. Gătes- 29
cu-se celor nestîmpărați biciuri, și cazne
aseamene celor fără de minte.

C A P X X

1 estîmpărat lucru e vinul și semeață e 1
beția, și tot stricătoriu nu va fi înțe- 2
lept. Nu se osebeaște înfricoșarea 2
împăratului de mînia leului, iară cel
ce întărită pre el (și să amească) 3
greștaște în sufletul lui. Mărire e omului a 3
urî sudălmile, și tot cel fără de minte cu unele
ca aceastea să împleticească. Ocărîndu-se, 4
leanesul nu se va rușina; așa e și cel ce să
împrumutează grîu la seacere. Apă adîncă 5
e sfatul în inima omului, și omul înțelept îl va
zlei pre el. Mare și cinstit lucru iaste omul 6
milostiv; și om credincios lucru cu nevoie
iaste a afla. Carele petreacă nevinovat 7
întru dreptate, fericiți pre feciorii lui va
lăsa. Cînd împărat drept va șădea pre 8
scaun, nu va sta împotriva ochilor lui tot
răul. Cine se va fâli să aibă inimă curată? 9
Sau cine se va fâțeșă curat a fi de păcate?
10 Celui ce grăiaște de rău pre tată au pre maică,
stinge-se-va luminătoriu, și luminile ochilor
lui vedea-vor întunearec. Partea ce să gră- 11
beaște dentru întîiu, în ceale de apoi nu se va
binecuvînta. Să nu zici: „Plăti-voiu nepria- 12
tinului“, ce îngăduiaște pre Domnul, ca să
ajute ție. Cantariul mare și mic, și măsurile 13
îndoite, necurate-s înaintea Domnului amîn-
doao. Și cela ce le face pre eale, Întru toc- 14
mealele lui împiedeca-se-va. Tinerelul - cu
cel curat, și direaptă e calea lui. Ureachea 15
aude și ochiul veade, lucrurile Domnului -
amîndoao. Nu iubi a cleveti, pentru ca să 16
nu te rădici, ce deschide ochii tăi și te satură
de pîine. „Rău, rău!“ zice cela ce cumpără, 17
și deaca se va duce, atuncea se va fâli. Sînt 18
de aur și mulțime de pietri scumpe și vase cin-
stite buzele priceaperii. Ia haina celui ce să 19
chizășuiaște pentru cel striin, și striinează
lor de la el. Dulce e la om pîinea min- 20
ciunii, și apoi se va umplea gura lui de halice.
Gîndurile cu sfatul să întemeiază, și cu cîr- 21
muri să face războiul. Cea ce descope- 22

re sfaturi întru adunare, merge cu 2 limbi. Și
 23 cu cela ce lărgaște buzele lui nu te ameste-
 ca! Uriciune e Domnului cîntariu îndoit, și
 24 cumpăna vicleană nu e bună înaintea Lui.
 De la Domnul să îndireptează pașii omului. Și
 25 pămînteanul cum ar putea socoti căile lui?
 Laș e la omul curînd de ale sale ceva a sfinți,
 26 că, după ce se va făgădui, a să căi se face.
 Vînturătorii celor necurați e împăratul înțe-
 27 lept, și va pune preste ei roată. Lumina
 Domnului – suflarea a oamenilor, care cerce-
 28 tează cămările pîntecelui. Milostenia și
 adevărul pază e împăratului, și vor încungiura
 29 cu direptate scaunul lui. Podoaba la tineri e
 înțelepciunea, și mărirea bătrînilor – cărun-
 teațele; struncinături și sfărîmături timpî-
 nă-să la reale, și rane la cămările pîntecelui.

CAP XXI

1 **I**n ce chip e pornirea apei, așa inima
 împăratului în mîna lui Dumnezeu;
 2 oriunde va vrea să o pleace, acolo o
 au plecat pre ea. Tot omul i se pare
 3 întru sine că e drept, și îndireptează
 inimile Domnul. A face direapte și a grăi
 4 adevăr mai plăcute-s lîngă Dumnezeu mai
 mult decît al jîrtvelor sînge. Mare e la
 5 sudalmă cu gîndul cel dîrz la inimă, și lumină-
 toriul necuraților păcatele sînt. Gîndurile
 celui bărbat numai ce sînt la prisosire, și tot
 6 cela ce nu sîrguiaște numai ce e la lipsă.
 Cela ce isprăveaște vestierii cu limbă minci-
 7 noasă deșarte goneaște pre lașurile morții.
 Perirea la cei necurați se va priimi, pentru că
 8 nu vor să facă ceale direapte. Cătră cei
 îndărătnici îndărătnice căi trimite Dumnezeu.
 Pentru că [sînt] curate, și direapte-s lucrurile
 9 lui. Mai bine e a lăcui la un unghiu desco-
 perit decît în ceale văruițe, cu strîmbătate și în
 10 casă de obște. Sufletul celui necurat po-
 teaște ceale reale, nu se va milui nice de unul
 11 dentru oameni. Păgubindu-se cel nestîm-
 părat, mai știutoriu să face cel nerău; și price-
 12 pînd, înțeleptul va priimi minte. Priceape-va
 dreptul inemile necuraților și defaimă pre cei
 13 necurați întru reale. Careleș astupă urechile
 lui ca să nu asculte pre cel bolnav, și el va
 14 striga și nu va avea cine să-l asculte. Darea
 pre ascunsu întoarce urgiile, și cel ce să scum-
 15 peaște de daruri minie mare rădică. Vese-
 lia dreptilor – a face judecată, și cel curat
 16 necurat iaste lîngă făcătorii de rău. Bărba-
 tul, rătăcindu-se den calea dreptății, în adu-
 17 narea uriașilor se va odihni. Bărbatul lipsit
 iubeaște veselie, iubind vinul și untde-
 18 lemnul spre avuție. Și curățitura direp-
 tului e cel fără de leage, și pentru cei direpți

cel fără de leage. Mai bine e a lăcui în 19
 pămînt pustiiu decît cu muiarea sfadnică și
 limbută și vrăjmașă. Comoară pofțită odih- 20
 ni-se-va în casa celui înțelept, și oamenii cei
 fără de minte înghiți-o-vor pre ea. Calea 21
 dreptății și milosteniei cîștiga-va viață și
 mărire. Cetăți tari călcă înțeleptul, și 22
 surpă țaria preste carea nedejduia necurații.
 Cine păzește gura lui și limba, păzește de 23
 scîrbă sufletul lui. Dîrzul și obraznicul și 24
 mîndrul ciumă să cheamă, iară carele ține
 minte răul fără de leage e. Pofțele pre cel 25
 leaneș îl omoară, pentru că nu vor mînilor lui a
 face ceva. Necuratul pohtește toată ziua 26
 pohte reale, iară dreptul miluiaște și să
 îndură fără de scumpeate. Jîrtvele necura- 27
 ților – uriciunea Domnului, pentru că fără de
 leage le aduc pre eale. Mărturia mincinoasă 28
 piare, și bărbatul ascultătoriu păzindu-se va
 grăi. Necuratul bărbat cu obrăznicie stă 29
 înaintea feații, iară cel drept, acela va pri-
 ceape căile lui. Nu iaste înțelepciune, nu 30
 iaste vitejie, nu iaste sfat spre cel necurat.
 Calul să gătească la ziua războiului, și de la 31
 Domnul e ajutoriul.

CAP XXII

1 **M**ai ales iaste numele bun decît avuția
 multă; și decît argintul și aurul – darul
 2 bun. Săracul și bogatul s-au în-
 tempinat înde sine, și pre amîndoi
 3 Domnul i-au făcut. Cel ce e făcăto-
 riu de reale, văzînd pre cel rău certîndu-se
 4 tare, să pedepseaște și el, iară cei fără de
 minte trecînd să păgubiră. Neamul înțelep-
 5 ciunii – frica Domnului, și avuția și mărirea și
 viața. Ciulini și lașuri – în căile ceale
 6 strîmbe, iară cela ce păzește sufletul lui să va
 feri de la eale. Înnoiaște copilul după calea
 7 lui, și încă de va și îmbătrîni, nu se va depărta
 de la ea. Bogații vor stăpîni pre cei săraci,
 8 și slugele la stăpîinii lor vor împrumuta.
 Cela ce samănă reale, reale va și săcera, și
 9 rana faptelor lui va săvîrși; pre omul blînd și
 dătătoriu iubeaște Dumnezeu, și deșărtarea
 10 lucrurilor lui va săvîrși. Cela ce miluiaște
 pre săracul, el să va hrăni, pentru că den pîi-
 11 nea lui au dat săracului (biruință și cinste cîș-
 tîgă cela ce daruri dă, însă ia sufletul celora ce
 le au). Scoate den adunare pre ucigaș, și va 10
 ieși cu dînsul pricea, pentru căci, cînd va
 11 șădea în adunare, pre toți necinsteaște.
 Iubeaște Domnul inemile curate, și priimiți 11
 sînt Lui toți cei curați în căile lor. Cu buzele va
 12 paște împăratul. Și ochii Domnului păzesc

simțirea și defaimă cuvintele ceale fără de lea-
 13 ge. Să cură și zice leaneșul: „Leu iaste în
 14 căi, și în ulițe ucigaș“. Groapă adîncă –
 gura celui fără de leage, și cea ce s-au urît
 de cătră Domnul va cădea într-însa. Sînt căi
 reale înaintea omului, și nu iubeaște ca să
 întoarcă de la eale, și a se întoarce trebuie den
 15 calea șovăită și rea. Negîndirea zboară
 inema tînarului, toiagul învățaturii departe e
 16 de la el. Cea ce năpăstuiaste pre sărac
 multe face ale lui reale, și dă bogatului pre mai
 17 pușin. Pre cuvintele înțelepților apropie
 ureachea ta și ascultă ale mele cuvinte, și
 18 inema ta așază-o pentru ca să cunoști. Că
 bune sînt. Și de vei pune pre eale la inema ta,
 veseli-te-vor deodată pre buzele tale.
 19 Pentru ca să-ți fie ție pre Domnul nădeașdea,
 20 și va arăta ție calea lui. Și tu scrii-le ție pre
 eale întreit, la sfat, și la gînd, și la cunoștință,
 21 pre lărgimea inemii tale. Învățu-te dară
 cuvînt adevărat și minte bună a asculta, ca să
 22 răspunzi tu cuvintele adevărului celor ce te
 întrebă. Nu sili pre measer pentru că
 23 sărac iaste, și să nu necinstești pre cel slab în
 porți, Pentru că Domnul va judeca lui jude-
 cata, și va mîntui pre cel fără de trup suflet al
 24 tău. Nu fii priaten cu omul mînios, și cu
 25 priaten mînios nu te amesteca, Pentru ca
 să nu înveți den căile lui, și vei lua lațuri la
 26 sufletul tău. Nu da pre tine la chezeșie,
 27 rușănîndu-te de obraz, Pentru că, de nu vei
 avea de unde să plătești, lua-vor așternutul
 28 cel de supt coastele tale. Nu rădica hotarășe
 29 veacinice carele au pus părinții tăi. Omul
 vederos și iute la lucrurile lui la împăraș tre-
 buie a dvori, și să nu dvorească la oameni
 leaneș.

CAP XXIII

1 **L**e vei șădea a cina la masa silnicului,
 cu gîndul gîndeaște ceale ce să pun
 2 înainte-ți; Și pune mîna ta, știind
 cum că aceastea trebuie tu să
 gătești; iară de ești mai nesățios,
 3 Nu pofti bucatele lui, pentru că aceastea să țin
 4 de viață mincinoasă. Nu te întinde, fiind
 measer, cu cel avut, și cu al tău gînd lip-
 5 seaște-te. De vei pune al tău ochiu cătră el,
 nicăirea nu se va ivi, pentru că i s-au făcut lui
 aripi ca unui vultur și să întoarcă la casa celuia
 6 ce stă înaintea lui. Nu cina împreună cu
 7 omul zavistnic, nici pofti den bucatele lui, Că
 precum oricine va înghiți păr, așa mănîncă și
 8 bea. Nici cătră tine să-l bagi pre el. Și să
 mănînci pîinea ta cu el, pentru că va borî pre
 9 ea și va strica cuvintele tale ceale bune. La
 urechile celui fără de minte nemica nu zice,

ca nu cîndai să batjocurească pre ceale înțe-
 leapte cuvinte ale tale. Să nu muți hotarășe
 10 veacinice, și la agonisita săracilor să nu întri,
 Pentru că Cea ce mîntuiaste pre ei, Domnul,
 11 tare iaste și va judeca judecata lor împreună
 cu tine. Dă la învățatură inima ta, și urechile
 12 tale le gătește la cuvintele simțirii. Nu
 lipsi a certa pruncul, nici de-l vei lovi pre el cu
 13 toiag. Nu va muri Pentru că tu îl vei lovi pre
 14 el cu toiag, și sufletul lui den moarte îl vei
 izbăvi. Fiiule, de se va face inima ta înțe-
 15 leaptă, veseli-vei și pre a mea inimă, Și
 16 întru deprinderea cuvintelor ale tale buze
 cătră ale mele buze, de vor fi direapte. Nu
 17 rîvnească inima ta păcătoșilor, ce în frica
 Domnului fii toată ziua, Pentru că, de le vei
 18 păzi aceastea, fiț-vor ție nepoți, și nădeașdea
 ta nu să va depărta. Ascultă, fiiule, și te fă
 19 înțelept, și înd[ir]eptează gîndurile inimii
 tale. Nu fii bețiv, nici te întinde la sfa-
 20 turi, și la cumpărăturile cărnii, Pentru că
 21 tot curvariul și bețivul va săraci, și se va îm-
 brăca cu rupte și dezmațate tot somnurosul.
 Ascultă, fiiule, de părintele cela ce te-au năs-
 22 cut, și nu huli căci au îmbătrînit maica ta.
 Cîștigă adevărul și nu lepăda înțelepciunea,
 23 și învățatura, și priceaperea. Bine hră-
 24 neaște tatul dirept, și pre fiul înțelept vese-
 leaște-se inima lui. Veselească-se tatul și
 25 maica pre tine și bucure-se ceia ce te-au năs-
 cut. Dă-m, fiiule, a ta inimă și ai tăi ochi ale
 26 mele căi să păzească, Pentru că cadă sur-
 27 pată iaste casa striină, și fîntînă strîmtă e cea
 striină. Pentru că acesta degrabă piare, și
 28 tot cel fără de leage va peri. La cine e vai?
 29 La cine e gîlceavă? La cine-s judecâți? La
 cine-s voi reale și birfeale? La cine-s zdrobi-
 turile în zadar? Ai cui sînt ochii urduroși?
 Au nu ai celor ce să zăbovesc în vinuri, au nu
 30 celor ce urmează unde băuturi să fac? Nu vă
 îmbătați cu vin, ce vă voroviți cu oameni
 direpți, și voroviți întru primblări. Pentru
 31 că, de vei da la păhară și la potire ochii tăi,
 apoi vei îmbla mai gol decît un pilug; Și cea
 32 mai de apoi ca de șarpe rănit să întinde și ca
 de chierast să varsă lui veninul. Ochii tăi
 33 cînd vor vedea pre striin, atuncea gura ta va
 grăi strîmbe, Și vei zăcea ca în inima mării,
 34 și ca un cîrmaciul la multă fortună, și vei grăi:
 „Bătea-mă, și nu am durut; și mă bat-
 35 giocuriră, Și eu nu știam. Cînd
 36 mîncatul va fi, pentru ca, ve-
 nind, voi cerca cu care-
 le voi merge
 împreună?“

CAP XXIV

1 **F**iiule, să nu te potrivești cu oamenii
 2 răi, nici să poțtești a fi cu dînșii,
 3 Pentru că minciuni cugetă inima lor,
 4 și osteneale buzele lor grăiesc. Cu
 5 înțelepciunea să zidească casă (și cu
 6 priceaperea să îndireptează). Cu simțirea
 7 să umplu cămărilor de toată avuția cinstită și
 8 bună. Mai bun iaste înțeleptul decît cel
 9 tare, și omul ce are minte decît o arătură
 10 mare. Cu oțcîrmuirea să face războiul, și
 11 ajutoriul iaste cu inima cea sfătuitoare.
 12 Înțelepciunea și gîndul bun – la porțile înțe-
 13 leptîlor. Înțelepții nu să abat den leagea Dom-
 14 nului, Ce socotesc întru adunări. La cei
 15 necertați timpină moarte, Și moare cel fără
 16 de minte întru păcate. Necurația iaste la omul
 17 pierzătoriu, Pîngări-se-va în ziua cea rea și
 18 în ziua scîrbei, pînă unde se va săvîrși. A
 19 izbăvi pre ceia ce să aduc la moarte și a răs-
 20 cumpăra pre cei ce să întind, nu te scumpi!
 21 Și de vei zice: „Nu știi pre acesta“, să știi că
 22 Domnul inimile tuturor cunoaște, și Cela ce
 23 au zidit suflare la toți, Acela știe toate, Carele
 24 va răsplăti fieștecărui după faptele lui.
 25 Mănîncă miare, fiiule, pentru că e bun fagu-
 26 rul, pentru ca să și să îndulcească gîtlejul,
 27 Pentru că așa vei simți înțelepciunea la sufle-
 28 tul tău; pentru că, de vei afla, fi-va bună săvîr-
 29 șirea ta, și nedeajdea nu te va părăsi. Să nu
 30 apropii la cel necurat pășunea direpților, nici
 31 să te amăgești cu sațiul pîntecelui; Pentru
 32 că de 7 ori va cădea direptul, și se va scula,
 33 iară cei necurați vor slăbi în reale. De va
 34 cădea nepriatinul tău, să nu te bucuri pre el, și
 35 întru împiedecarea lui nu te înălța, Căci va
 36 vedea Domnul și nu-I va plăcea Lui, și va
 37 întoarce mînia Lui de la dînșul. Nu te
 38 bucura pre ceia ce fac rău, nici rîvni pre cei
 39 păcătoși, Pentru că nu se vor face nepoți la
 40 cei răi, și lumina necurațiilor stinge-se-va.
 41 Teame-te de Dumnezeu, fiiule, și de împăra-
 42 tul, și niciunuia să nu fii neascultătoriu,
 43 Pentru că fără de veaste vor plăti spre cei
 44 necurați; și caznele amînduror cine le știe?
 45 Și aceastea zic voao, înțelepților: A cu-
 46 noaște fața la judecată nu iaste bine. Cela
 47 ce zice necuratului: „Dirept iaste“, blestemat
 48 năroadelor va fi, și urît la limbi. Și cei ce
 49 muștră mai buni se vor arăta, și preste ei va
 50 veni blagoslovenie bună, Și buzele vor iubi,
 51 răspunzînd cuvinte bune. Gătească la ieșire
 52 faptele tale, și te gătească la țarină, și pasă dena-
 53 poia mea, și de iznoavă vei zidi casa ta. Nu fii
 54 mincinoasă mărturie pre al tău cetățean, nici te
 55 lărgi cu ale tale buze! Să nu zici: „În ce chip au
 56 făcut mie, face-voiu lui, și voiu plăti lui ceale ce

57 m-au năpăstuit“. Ca o arătură e omul fără 30
 58 de minte, și ca via e omul lipsit de minte;
 59 De-l vei lăsa pre el, țeleni-se-va și se va îmbu- 31
 60 ruiena tot, și să face părăsit, și îngrădirile pie- 32
 61 trilor lui să sapă de tot. Apoi eu m-am căit, 33
 62 căutat-am ca să aleg învățatura. „Puțin 33
 63 dormitez, puțin dormu, și puțin îmbrățășăz cu
 64 mîinile pieptul“; și de vei face aceasta,
 65 Veni-va mergînd înainte sărăcia ta, și lipsa – 34
 66 ca un bun alergătoriu.

CAP XXV

1 **A**ceastea-s pildele lui Solomon ceale 1
 2 nealease, carele au scris prietenii
 3 Ezechiei, împăratului Iudeii. Mări- 2
 4 rea lui Dumnezeu ascunde cuvînt, și
 5 mărirea împăratului cinstească po-
 6 runca lui. Ceriul e înalt și pămîntul adîncu, 3
 7 și inima împăratului – neoblicită. Bate 4
 8 argintul nelămurit, și se va curăța curat
 9 tot. Ucide pre necurați denaintea împăra- 5
 10 tului, și va isprăvi întru direptate scaunul
 11 lui. Nu te mîndri naintea împăratului, nice 6
 12 în lucrurile silnicilor sta, Pentru că mai 7
 13 bine e a și se zice: „Să te sui!“, decît a te smeri
 14 în fața silnicului; ceale ce au văzut ochii tăi,
 15 grăiaște. Nu cădea la sfadă în grabă, pentru 8
 16 ca să nu te căiești mai apoi, cînd te va ocări
 17 priatenul tău. Tu stai înapoi, nu huli, ca să 9
 18 nu te ocărăscă priatenul. Și sfada ta și 10
 19 vrajba ta nu se va depărta, ce va fi ție întocma
 20 cu moartea; harul și prieteșugul mîntuiaște,
 21 carele întărească-le ție, pentru ca nu ocărît să 11
 22 fii, ce păzească căile tale bine premenindu-le.
 23 Măru de aur la șîr de sardion, așa a zice cuvîntul 12
 24 la cel ce se cuvîne lui. La cercel de aur 12
 25 sardion de mult prețu iaste legat: cuvîntul
 26 înțelept – la bună ascultătoare ureache. În 13
 27 ce chip ieșirea zăpăzii la seacere zădufului
 28 folosească, așa vestitoriul credincios celor ce
 29 l-au trimis pre el; că spre sufletele celor ce să 14
 30 trebuiescu cu el folosească. Cumu-s vîntu- 14
 31 rile și norii și ploile prea lucii, așa sînt cei ce
 32 să făluiescu pre dare mincinoasă. Întru 15
 33 îndelungarea mîniei – sporiul împăratului, și
 34 limba moale zdrobească oase. Miare aflînd, 16
 35 mănîncă cîtu e destul, ca nu cîndai, umplîndu-
 36 te, vei borî. Raru bagă piciorul tău cătră 17
 37 priatenul tău, ca nu cîndai, săturîndu-se de
 38 tine, urî-te-va. Zburătură și sabie, și să- 18
 39 geata fără de smîrdă, așa e și omul carele
 40 mărturisească asupra priatenului lui mărturie
 41 mincinoasă. Calea răului și piciorul celui 19
 42 fără de leage peri-va în zio rea. În ce chip e 20
 43 oțetul la rană nefolositoriu și fumul la ochi,
 44 așa, căzînd vătămăre în trup, inima mîhnească.
 45 În ce chip molia în haină și viarmele în 21
 46 lemnu, așa voia rea a omului strică inima.

22 De e flămînd vrăjmașul tău, hrănește-l pre
 23 el; de-i iaste seate, adapă-l pre el; Pentru
 că, făcînd aceasta, cărbuni de foc vei grămădi
 24 preste capul lui, și Domnul răsplăți-ț-va ție
 25 bune. Vîntul crivăț rădică nori, și obrazul
 26 obraznic limbă întărită. Mai bine e a lăcui
 într-un unghiu de pod, decît cu muierea
 27 suduitoare în casă de obște. În ce chip apa
 reace la sufletul însetat iaste dulce, așa e
 28 veastia bună de la pămînt de departe. Pre-
 cum de va astupa neștine izvor și a apei ieșire
 va strica, așa fără podoabă a cădea dreptul
 29 înaintea necuratului. A mînca miare multă
 nu iaste bine, și trebuie a cinsti cuvintele slă-
 vite. În ce chip cetatea la ziduri e surpată și
 nezidită, așa bărbatul carele nu cu sfat face
 ceva.

C A P X X V I

1 **F** în ce chip roao la seacere și în ce chip
 2 ploaia vara, așa nu iaste la cel fără de
 minte cinste. În ce chip pasările
 zboară și vrabiile, așa blestemul în
 deșărt nu va veni asupra nemărui.
 3 În ce chip biciul la cal și boldul la măgariu, așa
 4 e toiagul la norodul fără de leage. Nu răs-
 punde la cel fără minte după nebunia lui,
 5 pentru ca să nu fii aseamene lui, Ce răs-
 punde celui nebun cătră nebunia lui, pentru
 6 ca să nu se pară înțelept la sine. Den căile
 lui ocară face cela ce au trimis pren vestitoriu
 7 fără de minte cuvînt. Ia meargerea vinelor
 și fărădeleagea den rostul celor fără de minte.
 8 Cela ce leagă piatra în praștie aseamene iaste
 celuia ce dă celui fără de minte mărire.
 9 Ghimpi cresc în mîna bețivului și robie în
 10 mîna celor fără de minte. Mult să bate de
 valuri tot trupul celor fără minte, pentru că să
 11 surpă spămîntarea lor. Ca cîinele cînd vine
 spre a lui borîtură și urîț să face, așa și cel fără
 de minte, cu răul său întorcîndu-se la al său
 12 păcat. Iaste rușine aducînd păcat, și iaste
 rușine aducînd mărire și dar. Văzuiu bār-
 bat ce i să păru lîngă sine a fi înțelept, însă
 nedeajde avu mai multă cel fără de minte decît
 13 el. Zice leaneșul trimițîndu-se la cale: „Leu
 14 e în căi și în ulițe ucigaș“. În ce chip ușa să
 întoarce la fișină, așa leaneșul pre patul
 15 lui. Ascunzînd leaneșul mîna în sînul lui, nu
 16 poate să aducă la gură. Mai înțelept luiș lea-
 neșul i să pare, decît cel ce în săturare duce veas-
 17 te. În ce chip cela ce ține de coada cîinelui, așa
 18 cela ce stă înainte pentru judecată striină. În
 ce chip ceia ce ispitesc pun înainte cuvinte la oa-
 19 meni, iară cela ce va timpina cuvîntul întîiu se
 va împedeca, Așa toți ceia ce într-ascuns pîn-

desc pre ai lor priatени și, cînd se vor vedea,
 zic că „Glumind, am făcut“. În multe leam- 20
 ne odrăselește focul, și, unde nu iaste iute la
 mînie, să potolește sfada. Grătariu pre 21
 cărbuni și leamne în foc, și omul suduitoriu –
 spre gîlceava sfăzii. Cuvintele mîngîitori- 22
 lor moi sînt și aceștea bat la locurile ficați-
 23 lor. Argintul, dîndu-se cu vicleșug, ca hîr-
 bul să să socotească. Buzele vicleane acopere
 inimă mîhnită. Cu buzele toate le prii- 24
 meaște jăluindu-se vrăjmașul, iară în inimă
 meștersuguiaste vicleșuguri. Săvai de ți 25
 s-ar ruga vrăjmașul cu glas mare, să nu-l
 ascuți, pentru că 7 vicleșuguri sînt în sufletul
 26 lui. Cine ascunde vrajba, închiagă vicleșu-
 gul, și descopere ale sale greșale cel bine
 27 conoscut întru adunare. Cela ce sapă
 groapa aproapelui său, într-însa va cădea; și
 cel ce tăvălește piatră, preste el se va tăvăli.
 28 Limba mincinoasă uraște adevărul, și gura
 cea neacoperită face neașăzări.

C A P X X V I I

1 **N** u te fâli spre ceale de mîine, pentru că
 nu știi ce va naște ceaea ce vine.
 2 Laude-te aproapele-ți, și nu gura ta;
 3 striinul, și nu buzele tale. Grea e
 piatra și cu nevoie purtat năsipul; și
 4 urgia celui fără de minte mai grea e decît
 amîndoa. Nemilostivă e mînia și iute e
 5 urgia, iară nemică nu rabdă rîvnirea. Mai
 6 bune-s muștrările descoperindu-se decît
 ascuns priiteșug. Mai vreadnice-s de cre-
 7 dință ranele priatenui decît sărutările ceale
 de bună voie ale vrăjmașului. Sufletul, în
 8 săturare fiind, batjocureaște fagurii; iară
 sufletului ce e la lipsă, și ceale amară dulce i să
 par. În ce chip cînd pasărea va zbura den-
 9 tru al său cuiub, așa omul să robeaște cînd să
 înstreinează de la ale sale locuri. Cu miruri
 și cu vinuri și cu tîmîie să veselească inima, și
 10 să sparge de primejdii sufletul. Pre priate-
 nul tău sau pre priatenul părintesc să nu-l
 11 părăsești, și la casa frățîne-tău să nu întri
 nenorocind; mai bun e priatenul aproape
 decît frate lăcuind departe. Înțelept fii, 11
 fiiule, pentru ca să ți se veselească inema; și
 12 întoarce de la tine cuvintele ocărîte. Marghio-
 lul, realele viind, să ascunse, iară cei fără de
 13 minte, mergînd, pagubă vor plăti. Ia haina
 lui, pentru c-au trecut semețul, carele ceale
 14 striine strică. Cela ce binecuvintează pria-
 tenul dimeneața cu glas mare, decît cel ce
 bleastemă, nemică nu să va părea că iaste
 15 osebit. Picăturile scot pre om în zi de iarnă
 den casa lui, așijderea și muierea sudalnică
 den casa ei. Crivățul nesilnic vînt iaste, 16

17 iară pre nume iscusit să cheamă. Fier pre
fier ascute, și omul întărită fața priatenu-
18 lui. Cine răsădește smochin, mînca-va
roadele lui; și cine păzește pre al său domn,
19 să va cinsti. În ce chip nu-ș samănă feațele
la feațe, așa nici inemile oamenilor sînt potri-
20 vă. Iadul și perirea nu se satură, așijderea
și ochii oamenilor sînt nesățioș. Urficiune e
Domnului cela ce împoncișază ochiul, și cei
21 neînvățați – neopriț la limbă. Ispitirea la
argint și la aur – lămurirea, și bărbatul să ispi-
tească pren rostul celora ce laudă pre el.
Inema celui fără de leage cercetează reale, și
22 inema direaptă cearcă mîntea. De vei bate
pre cel fără de mîntea, în mijlocul adunării
23 necinstindu-l, nu vei lua nebunia lui. Cu
cunoștință vei cunoaște sufletele turmei tale
24 și vei întări inema ta la ale tale cirezi, Căci
nu e în veac la om putearea și virtutea, nici dă
25 den neam în neam. Poartă grija celor den
cîmp verzi, și vei tunde iarbă, și adună
26 buruian de munte, Pentru ca să aibi oi de
îmbrăcăminte. Cînteaște-ț cîmpul, pentru ca
27 să-ț fie ție miei. Fiiule, de la mine ai graiuri
cuvioase în viața ta și în viața slugilor tale.

CAP XXVIII

1 **P**uge necuratul, nimenea gonindu-l,
iară dreptul ca un leu nădejduiaște.
2 Pentru păcatele necuraților judecați
să scoală, și omul isteț va stinge pre
3 eale. Viteazul întru cei fără de cre-
dință năpăstuiască pre săraci. Ca o ploaie
4 mare și nefolositoare, Așa ceia ce au lăsat
leagea laudă necurația; și ceia ce iubesc leagea
5 pun împrejurul lor zidu. Oamenii răi nu
vor gîndi judecată, iară ceia ce cearcă pre
6 Domnul înțeleage-vor întru tot. Mai bun e
săracul mergînd cu adevăr decît bogatul min-
7 cinos. Păzească leagea fiul înțelegătoriu,
iară cela ce paște necurația necinstească pre
8 tatul lui. Cela ce înmulțească avuția lui cu
camete și lăcomii, celui ce miluiaște pre săraci
9 adună pre ea. Cela ce abate ureachea lui ca
să nu auză leagea, și el ruga lui ș-au urîț.
10 Carele rătăcească pre cei drepti în cale rea, la
stricăciune el va cădea; iară cei fără de leage
vor trece ceale bune și nu vor întra la eale.
11 Înțelept lîngă sine e omul avut, și tot înțelep-
12 tul va defăima pre el. Pentru ajutoriul di-
reptilor mult să va face mărire, și în locurile
13 necuraților prindu-se oamenii. Cela ce aco-
pere necurația lui nu se va spori, iară cel ce tâl-
14 măcească muștrările iubi-se-va. Fericit omul
carele să teame de toate pentru smerire, iară
15 cel nesilnic la inemă cădea-va la reale. Leu

flămînd și lup setos iaste cel ce te răneaște,
sărac fiind, de fealiu săracăcios. Împărat ce 16
e lipsit de venituri – mare asupritoriu iaste,
iară cel ce uraște strîmbătatea, îndelungată
vreame va trăi. Cela ce ia în chezașie pre 17
bărbatul ce iaste în vină de ucidere, pribeag
va fi, și nu întru întemeiare. Ceartă pre fiu, și
te va iubi și va da podoață sufletului tău; nu
va asculta la limbă fără de leage. Cel ce 18
merge drept ajutoritu-s-au, iară cela ce
merge în căi strîmbe se va încleșta. Cela 19
ce lucrează pămîntul lui se va sătura de pîine,
iară cel ce gonească zăbavă umplea-se-va de
sărăcie. Omul ce e vreadnic de credință 20
mult se va blagoslovi, iară cel rău nu va fi
necertat. Cine nu să rușinează de obrazele 21
dreptilor, nu iaste bun; unul ca acesta pentru
o bucată de pîine va vinde pre om. Gră- 22
bească a să îmbogăți omul zavistnic, și nu știe
că cel milostiv va birui pre el. Iară cela ce 23
dovedească căile omului har va avea mai mult
decît cela ce să îmbunează cu limba. Cine 24
leapădă pre tată sau pre mumă și i să pare
cum nu greșască, acesta împreunători iaste
omului celui necurat. Nesățiosul om va 25
judeca în deșărt, iară carele nedejduiaște pre
Domnul întru socotință va fi. Carele nedej- 26
duiaște cu inimă dîrză, unul ca acesta e
nebun; iară carele merge cu înțelepciune
mîntui-se-va. Iară carele dă săracilor nu se 27
va lipsi, iară carele întoarce ochiul lui în multă
lipsă va fi. În locurile necuraților suspină 28
dreptii, și întru acelora peiri înmulți-se-vor
dreptii.

CAP XXIX

1 **M**ai bun e omul ce muștră decît omul ce 1
e năsilnic la cerbice, pentru că, fără
de veaste arzîndu-se el, nu iaste vin-
2 decare. Lăudîndu-se dreptii, ve-
seli-se-vor năroadele, și de boiarii 3
ce-s fără de leage suspină bărbații. De bār-
batul ce iubească învățătura veselească-se
tatul lui, iară carele va paște curve va piarde
4 avuția. Împăratul drept ridică țară, iară
5 bărbatul fără de leage de tot o sapă. Carele
gătească de spre fața nepriatinului său mreajă,
o pune pre ea la picioarele lui. La omul ce 6
păcătuiască mare e lațul, iară dreptul în bucu-
rie și în veselie va fi. Știe dreptul a judeca 7
la săraci, iară cel necurat nu va priceape jude-
cata; și la sărac nu iaste mîntea a să cunoască
pre sine. Oamenii fără de leage au așțat ce- 8
tate, și înțeleptii întoarșeră urgia. Bărbatul în- 9
vățat judecă limbi, iară omul rău, urgisindu-să,
batgiocurească și nu se spămîntează. Bărbații 10
părtaș de sîngiuri urî-vor pre cel curat,
iară cei drepti cerca-vor sufletul lui. Toată 11
mîntea lui îș arată cel fără de mîntea, și înțelep-

12 tul ascunde pre amăruntul. Împăratului ce
 13 ascultă cuvîntul strîmb toți cei de supt dînsul
 14 fără de leage sînt. Împrumutătorul și da-
 15 tornicul, unul cu altul împreunîndu-se, soco-
 16 tință face amîndurora Domnul. Împăratul
 17 cu adevăr judecînd pre săraci, scaunul lui
 18 întru mărturie se va pune. Ranele și mus-
 19 trările dau învățătura, și copilul rătăcindu-se
 20 rușinează părinții lui. Mulți fiind cei necu-
 21 rați, multe să fac păcatele, și dreptții, căzînd
 22 aceia, plini de frică să fac. Ceartă pre fiul
 23 tău, și te va odihni și va da podoabă sufletului
 24 tău. Să nu fii tilcutoriu la limbă fără de
 25 leage, și cel ce păzește leagea fericit iaste.
 26 Cu cuvintele nu se va certa sluga năsilnică, că,
 27 de va și înțelege, iară nu va asculta. De vei
 28 vedea bărbat grabnic la cuvinte, să știi că
 29 nedeajde are mai mult cel fără de minte decît
 30 dînsul. Carele să desfrînează den copilărie,
 31 slugă va fi; și mai tîrziu se va durea spre
 32 sine. Omul mînios rădică price, și bărbatul
 33 urgisitoriu au săpat păcatul. Semeția pre
 34 om smerește, și pre cei ce gîndesc cu smerire
 35 razimă-i cu mărire Domnul. Cine împarte
 36 cu furul, uraște-ș sufletul lui; și de se va pune
 37 jurămînt, auzind nu vor spune. Temîndu-se
 38 și rușinîndu-se de oameni, s-au împiedecat;
 39 iară ceala ce nedejduiaște pre Domnul,
 40 veseli-se-va. Necurăția la om dă greșală,
 41 iară carele nedejduiaște pre Stăpînitoriu,
 42 mîntui-se-va. Mulți slujăsc obrazelor po-
 43 vășuitorilor, iară de la Domnul să face direp-
 44 tul la om. Urciune e dreptului omul
 45 strîmb, și urciune e celui fără de leage calea
 46 ce îndirepțează.

C A P X X X

1 **A**ceasta zice bărbatul celor ce cred lui
 2 Dumnezău și încetează: „Pentru
 3 că mai fără de minte sînt decît toți
 4 oamenii și înțelepciunea omului nu
 5 iaste în mine, Și Dumnezău m-au
 6 învățat înțelepciune, și mintea sfinților am
 7 conoscut. Cine s-au suit în ceriu și s-au
 8 pogorît? Cine au adunat vînturile în sîn? Cine
 9 au întorsu toată apa întru haină? Cine au
 10 biruit toate marginile pămîntului? Ce e
 11 numele lui? Sau ce e numele fiilor lui? Pentru
 12 ca să conoască Că toate cuvintele lui Dum-
 13 nezău sînt lămurite, și ajută El celor ce să
 14 smerescu de Dînsul. Nu adaoge la cuvîn-
 15 tele Lui, ca să nu te dovedească, și mincinos
 16 vei fi. Doao ceru de la Tine, să nu iai harul
 17 meu mainte de ce voiu muri eu: Cuvîntul
 18 deșărt și mincinos departe de la mine îl fă. Avu-
 19 ție și sărăcie nu-m da, Ce-m rînduiaște ceale
 20 ce-m trebuie și ceale de ajunsu, Pentru ca nu,
 21 săturîndu-mă, mincinos mă voiu face, și voiu

zice: ‘Cine mă veade?’; au sărac făcîndu-mă,
 voiu fura, și voiu jura în numele lui Dumne-
 zău. Să nu dai pre rob la mînil stăpînului
 11 lui, pentru ca să nu te bleasteme, și te vei
 12 stinge. Nepotul rău pre tatul blastămă, și
 13 pre mumă nu binecuvintează. Nepotul rău
 14 drept pre sine să judecă, și ieșirea lui n-au
 15 spălatu-o. Nepotul rău înalți ochi are și cu
 16 geanele lui să înalță; nepotul rău are dinți de
 17 sabie și măsealele barde, ca să mistuiască și să
 18 mănînce de tot pre cei slabi de la pămînt și pre
 19 săracii lor dentru oameni. Lipitoarei trei
 20 feate era cu dragoste iubindu-se și aceaste
 21 trei nu o sătura pre ea, și a patra nu-i fu destul
 22 a zice: ‘Deajuns e’. Iadul, și dragostea
 23 muierii, și pămîntul neumplut de apă, și apa,
 24 și focul nu vor zice: ‘Destul e’. Ochiul cel ce
 25 batgiocorește pre tatăl și necinstește bătrî-
 26 neaștele maicii, să-l taie pre el corbii den văi, și
 27 să-l mănînce de tot pre el puii vulturilor. Și
 28 trei în sînt preste puțință a le gîndi, și a patra
 29 nu o cunosc: Urmele vulturului ce zboară,
 30 și căile șarpelui pre piatră, și cărările corabiei
 31 ce mearge pre mare, și căile omului la tinereașe.
 32 Ca aceasta e calea muierii preacurve, carea,
 33 cînd va face, spălîndu-se, nemică zice că au
 34 făcut fără cale. Pren trei lucruri să clă-
 35 tește pămîntul, și al patrulea nu poate să-l
 36 poarte: De va împărăți slugă, și nebunul să
 37 va umplea de bucate; Și slujneca de va
 38 scoate pre a ei stăpînă, și muiarea urîță de va
 39 nemeri bărbat bun. Și patru sînt mai mici
 40 pre pămînt, și aceastea-s mai înțeleapte decît
 41 ceale înțeleapte: Furnicile, la carele nu
 42 iaste vîrtute, și gâtescu vara hrană; Și ari-
 43 cii, neam slab, carii au făcut în pietri casele
 44 lor; Neîmpărătită iaste lăcusta, și dentru o
 45 poruncă ostenește cu bun obicei; Și
 46 nevăstuica, pre mîni răzimîndu-se, și pre
 47 lesne fiind a să prinde, lăcuiăște întru țăriile
 48 împărășilor. Și trei sînt carele cu sporiu
 49 mergu, și a patra carea bine treace: Puiul
 50 de leu mai vîrtos e decît dobitoacele, care nu
 51 să întorce, nice să teame de dobitoc; Și
 52 cocoșul umblînd în găini cu bun suflet, și șap
 53 povășuind turma, și împăratul povestînd întru
 54 limbi. De te vei da pre sine la veselie și
 55 vei întinde mîna ta cu vrajbă, te vei
 56 [ne]cinsti. Mulge lapte, și va fi unt;
 57 și de vei stoarce nările, va ieși
 58 sînge; și de vei trage
 59 cuvintele, vor ieși
 60 judecăți și
 61 vrajbă“.

1 **L**e melele cuvinte grăitu-s-au de Dum-
 2 nezău împăratul[ui], legiuire, pre
 carele au certat maica lui: „Ce vei
 păzi, fiule? Graiurile lui Dumnezeu.
 Dentii născut, ție zicu, fiule! Ce,
 fiulele pîntecelui meu? Ce e, fiulele rugăciuni-
 3 lor mele? Nu da muierilor a ta avuție, și
 4 gîndul tău, și viața, la sfatul de apoi. Cu sfat
 toate fă, cu sfat bea vin. Silnicii mînioși sînt;
 5 vin să nu bea, Pentru ca nu cumva, bînd,
 vor uita învățătura, și drept a judeca nu vor
 6 putea pre cei slabi. Dați beție celor den
 7 mîhniri și vin a bea celor den dureri, Ca să
 uite sărăcia și de osteneale să nu-și mai aducă
 8 aminte. Fiiule, deșchide gura ta cu cuvîntul
 lui Dumnezeu și judecă toate sănătos!
 9 Deșchide gura ta și judecă drept, și osebeaște
 10 pre sărac și pre slab! Muiare bărbată cine
 va afla? Mai cinstită iaste decît pietri scumpe
 11 una ca aceasta. Nedejduiaște pre ea inima
 bărbatului ei; una ca aceasta de bune prăzi nu
 12 se va lipsi, Pentru că lucrează bărbatului
 13 spre bine în toată viața. Depănînd lînă și
 14 in, au făcut bună treabă cu mîinile ei. Să
 făcu ca o corabie ce să neguțătorească pre
 15 departe și-s adună avuția ei. Și să scoală de
 noapte, și au dat mîncări casii și lucruri la sluj-
 16 nece. Văzînd arătură, au cumpărat, și den
 17 roadele mîinilor ei răsădi aveare. Încingînd
 vîrtos mijlocul ei, răzîmă brațul ei la lucru.
 18 Și gustă că e bine a lucra, și nu se stinge lumi-
 19 nătoriul ei toată noaptea. Coturile ei le
 întinde spre ceale de folos, și mîinile ei le
 20 razîmă la fus. Și mîinile ei le deșchise săra-
 21 cului, și roadă întinse la sărac. Nu grijaște
 de ceale den casă bărbatul ei, cînd zăboveaște
 undeva, pentru că toți ceia de lîngă ea să
 22 îmbracă. Îndoite cămăși au făcut bărbatu-
 lui ei, și den vison și mohorit – ei îmbră-
 23 căminți. Și socotit să face bărbatul ei la
 porți, cînd va șădea în adunare cu bătrînii cei
 24 ce lăcuiesc pămîntul. Cearșafuri au făcut și
 le-au vîndut finiceanilor și cingători hananei-
 25 lor. Cu puteare și cu bună-cuviință s-au
 26 îmbrăcat, și să veseli în zilele de apoi. Gura
 ei o deșchise cu socotință și cu leage, și
 27 rînduială porunci limbii ei. Strimte-s cără-
 rile caselor ei, și mîncări leaneșe n-au
 28 mîncat. Rîdică fiii ei și să îmbogățiră, și
 29 bărbatul ei lăudă pre ea: ‘Multe feate au
 făcut puteare, multe au făcut tari, iară tu mai
 30 sus ești și le-ai covîrșit pre toate’. Minci-
 noasele plăceri, și deșartă frumseătea
 (muierii nu iaste întru tine), pentru că

muiarea înțeleaptă să binecuvintea-
 ză (și frica Domnului aceasta lau-
 de). Dați ei den roadele
 buzelor ei și să laude
 în porți bărba-
 tul ei“.

31

